MIDWEST
INTER-LIBRARY
CENTER
CHICAGO

DRAUGAS
Saturday, October 29,
1955

MOKSLAS ★ MENAS LITERATŪRA

DRAUGAS
Šeštadienis, spalio 29,
1955

Apie dvejopą pakantą-toleranciją

Religijos pokalbis su liberalizmu

STASYS YLA, Putnam, Conn.

— Sakyk, bičiuli, kodėl taip susirūpinęs pakanta-tolerancija? Ar jos taip maža mūsų gyvenime?

— O pati ar daug jos turi? Ar tavo konfesijos nėra netolerantiškos?

— Kokios konfesijos? Šį žodį dažnai mini ir, kaip matau, vis siedini su netolerancija. Gal galėtum pasakyt, kaip tai supranti?

— Tu pati žinai, kas yra tavo konfesijos ir priklauso tau.

— Man daug kas priklauso. Be kitko, ir pati pakanta-tolerancija.

— Ir tolerancija? To betrūksta, kad tu ir ją pasisavintum!

— Berods man nereikia savintis, nes tai išplaukia iš mano paskirties. Tu turbūt žinai, kad konfesija reiškia **išpažinimą.** Mano paskirtis ir yra **išpažinti.** Tai yra išpažinti **tiesą** ir **gėrį.** Ne tik išpažinti, bet ir vykdyti. Vykdyti gėrio, meilės priemonėm. Iš mano paskirties išplaukia **mylėti ir pakęsti.** Nekęsti ar nepakęsti yra bloga, ir tai nepriklauso mano esmei.

— Tai yra žodžiai, kuriais tu ir tavo konfesijos dangstotės.

— Būtų teisingiau sakyti: ne žodžiai, o žodžiais išreiškiama esmė, paskirtis, tikslas. Mano žodžiai nėra be turino. Jie nėra neapibrėžti ir daugiaprasmiai, kaip dažnai būna su tavo vartojamais žodžiais, Manding, ir toleranciją tu supranti visai kitaip, negu ji yra. Jei tu sakytum, kad pasitaiko netolerantiškų konfesijos atstovų, aš sutikčiau, nes tai žmogiška. Bet kai tu sakai tiesiai "netolerantiškos konfesijos" ar "nepakantus konfesiškumas", tu jau palieti dalykų esmę ir juos vertini neteisingai. Tas pats žodis "tolerancija" mano ir tavo lūpose virsta skirtingomis sąvokomis ir dėl to mes nebesusikalbame.

— Man nesvarbu sąvokos. Tai yra tavo mėgiamas arkliukas. Man svarbu tavo konfesijų laikysena mano atžvilgiu. Jūs mane sekiojate, visur man kliudote, mane engiate. Štai kur jūsų netolerancijos šaknys!

— Kažin ar taip? Kliudyti ką nors gera, man svetima. O bloga — ir nekliudant — kertasi su geru. Blogas savaime jaučiasi kliudomas gero, lygiai kaip geras sekiojamas blogio.

— Tu mane laikai blogiu! Ar tai tolerantiškas tavo sprendimas?

— Aš nesakau, kad tu blogis. Bet pagalvok, kodėl tu nuolat jauties sekiojamas, kliudomas, net gi engiamas manęs ir konfesijų, kurios juk ne tam yra, kad tik tau kliudytų, o kad išpažintų, palaikytų ir ugdytų tiesą ir gėrį. Tavęs visai nebuvo, o konfesijos savo uždavinį vykdė. Pagalvok, iš kur pas tave tas pergyvenimas, einąs ligi savotiškos baimės, kad konfesijos tik tam ir yra, jog tave visur sekiotų, tau kliudytų ir tave engtų. Ar tai nėra daugiau tavo paties vidaus savijauta, išplaukianti iš tavo ypatingo sąžinės stovio?

— Nekalbėk apie sąžinę! Tu ją laužai, apkraudama visokiom atisyklėm ir grasindama sankcijom. O paskui kalbi, kad sąžinė pati to reikalaujanti. Tavo nepakanta prasideda nuo sąžinės prievartos.

— Argi ir tave tai liečia? Juk tu laisvas nuo mano taisyklių ir sankcijų. Ko trūksta tavo sąžinei? Ji turėtų jaustis tyli, rami, patenkinta. Bet ar ji tyli? **Man rodos, ji kalba daugiau.**

— Ne tau suprasti, ką ji kalba, Sąžinė yra individuali ir laisva.

— Kam tad ją laisvini? Ir iš ko, jeigu ji laisva? Man rodos, tu sieki viena, o vyksta kas kita. Tu laisvini ją iš mano "varžtų" ir "prievartos", ir nejauti, kaip pradedi išsilaisvinti iš pačios sąžinės ir pažeidi natūralią jos laisvę. Kodėl tu vis galvoji, kad aš kalta, sukurščiusi sąžinės balsą, ir dėl to nuo jo gręžiesi? Manding, tu padarei netoleruotiną klaidą pats sau ir be reikalo jieškai kaltininko kur kitur.

— Tu mane erzini tokiom kalbom!

— Nesierzink, o galvok! Juk tu tiki **žmogumi** ir jo **individualybe.** Išpažink individualią sąžinę — tokią, koki ji yra savyje. Klausyk jos balso, kaip savo, ir negalvok, kad jis tau primestas iš šalies. Matysi, kaip prieisi pakantos pagrindų.

— Nepradėk manęs mokyti! Ką tu išmanai apie žmogų ir jo individualybę? Tu tarnauji tik savo Dievui, savai teokratijai ir savaiam klerikalizmui. Ar tau rūpi žmogus ir žemė, kurie nori būti laisvi? Tu jiems netarnauji. Priešingai, tu neri kilpą, atneštą "iš augštybių", kaip tu galvoji, o iš tikrųjų — susuktą iš tamsumos ir atsilikimo laikų.

— Kodėl tu jaudiniesi dėl mano tamsumos ir atsilikimo? Jaudiniesi daugiau nei dėl ko kita. Argi tau neužtenka savos šviesos? Kilusi iš tamsumos, aš pati turėčiau išnykti. O tu, būdamas šviesus, pažangus ir laisvas, kaip aristokratas, galėtum būti ramus ir tikras. Bet tu nesi tikras. Ir vėl tavo pasąmonis verčia tave nuolat ir nuolat kalbėti ir įtikinėti, kad tu šviesos nešėjas, o aš tamsos ir atsilikimo. Tavyje slypi praraja, kažkoks skilimas, nesuderinimas. Susiderintum, ir būtų kita tavo kalba.

— Ji niekad nebus kita. Aš žinau, ką kalbu. Tu pati suskilusi į daugybę konfesijų, o nūn prikiši man suskilimą. Tu nematai savęs, o žiūri ir sekioji tik mane.

— Konfesijų skilimas yra kitas nei tavo. Jos skyla formomis, organizacija, bet jų vidinis pagrindas lieka religinis ir dorinis, atremtas į apreiškimą, sąžinę ir protą. Tavo gi skilimas kryžiuojasi su proto logika, sąžine ir visiškai su apreiškimu. Tavo skilimas paliečia pačią žmogaus esmę. Keista, kad tu, tarnaudamas tik žmogui, labiausiai jį pažeidi. Bet grįžkim prie konfesijų.

— Prie jų netolerancijos! Nuo to laiko, kai tu jas išauginai, pasaulis neturi ramybės. Ar ne dėl jų tiek nesutarimo tautose, tiek karu istorijoje? Dėl to ir aš vedu kovą prieš konfesinę nepakantą.

— Sakyk atviriau. Tu vedi kovą prieš pačias konfesijas, kurios tau yra tolygios nepakantai-netolerancijai. Bet tai nėra tavo sugalvota kova.

— O kieno?

— Tu pats turėtum žinoti. Gal ir žinai, bet slepi, nes tai rodo tavo neoriginalumą. Prisimink Didžiosios Ložės konstituciją. Jau ten buvo įrašyta **tolerancija** ir **nesektantiškumas,** kuri kitos ložės išsivertė tiksliau — **bekonfesiškumu.** Tiedu dalykai sulipo į vieną laisvamanišką dogmą. Nuo to laiko (18 a. pradžios) tolerancija reiškia bekonfesiškumą, o netolerancija — **konfesiškumą, religiškumą. Tu** sakai, kad žinai, ką kalbi, bet ta kalba pasisavinta, lygiai kaip ir tavo kova.

— Nekalbėk nesąmonių!

— Manau, kad istorinė tiesa neturėtų būti nesąmonė. Greičiau nesąmonė yra suplakdinti toleranciją su bekonfesiškumu, skelbti konfesijas visiškai bevertėmis, jų atsisakyti, tuo būdu atsisakant bet kokio religinio turinio. Štai kokios prasmės toleranciją tu pasisavinai iš brolių ložininkų. Tu, kap ir jie, nukreipėte toleranciją prieš tarinį ir tiesą. Argi tokią prasmę turėjo anksčiau tolerancija? Juk ji buvo ir yra dorybė, pirmiausia taikoma žmonių santykiuose. Jūs ją nukreipėte į tiesos ir netiesos santykį. Jūs reikalaujate, kad būtų lygiomis toleruojama ir tiesa, ir netiesa. Kadangi konfesijos išpažįsta tiesą ir siekia atsiriboti nuo klaidos, jūs ir šaukiate, kad jos netolerantiškos.

— Žinau, žinau. Konfesijos ir yra tos neklystančiosios, kurios iš augšto žiūri į kitus. Jos, mat, saugo tiesą! Ir jos vienos sprendžia, kas klysta, kas ne. Ar štame sprendime neslypi pati didžiausia netolerancija, kuri supančioja laisvą žmogų, jo laisvą mintį ir bet kokią jo pažangą? Iš kur tos konfesijos ir tu, jų globėja, gavote tokią teisę būti neklaidingos ir pasisavinti tiesos monopolį?

— Palauk, bičiuli! Monopolis nėra toks jau siauras. Rodos, ir mokslas siekia būti neklaidingas; jis turi savo nekintamų dėsnių ir juos labai rūpestingai saugo. Kodėl tu jam nepriškiri netolerancijos? Rodos ir sąžinė veikia neklaidingu kategoriškumu: daryk arba nedaryk! Ar ji dėl to netolerantiška? Ar netolerantiškos mandagumo taisyklės, visų priimtos ir visų savotišku neklaidingumu laikomos? Tiesos, kaip masto, juk reikalauja pats žmogaus protas. Ar dėl to ir jis yra netolerantiškas?

— Nekalbėk man apie visuotinus mastus, pagrįstus kažkokiom tiesom! Tu žinai, kad aš jų nepripažįstu. Aš laikausi savo masto, ir tai yra mano paties proto sprendimai, mano žmonių — kiekvieno individualiai.

Deja, kad jie neindividualūs. Jie taip pat visuotiniai, atremti į visuotini nusigręžimą nuo konfesijos. Tavo žmonės nesprendža savitai ir individualiai, bet prisiima visuotiną ir nekeičiamą taisyklę — netoleruoti konfesijos, neprisiimti konfesinės tiesos, bent jau jokiu būdu neleisti tai tiesai išeiti į viešąjį gyvenimą. Mano ir konfesijų viešas pasireiškimas tau atrodo didžiausia netolerancija. Tai yra tavo dvišakė dogma, prīvaloma visiems taviškiams: neturėti bei nepripažinti konfesijos ir netoleruoti bet kokio konfesiolumo ypač viešajame gyvenime. Ar ši dogma nesuriša tavo individų minties laisvės ir jų dvasinės pažangos?

— Tu nesirūpink mano individais, nes jie pe tau priklauso. Žiūrėk savųjų, kad jiems duotum bent kiek laisvės.

— Manieji nesiekia absoliučios laisvės, nes tokis priklauso tik Dievui. Kas kita tu, kuris kovoji už laisvės absoliutybę ir tariesi ją laimėjęs net tiesos sąskaiton. Bet matai, kad ir tu, bent tavieji, nėra anaiptol laisvi. Išsilaisvinę iš visuotinos tiesos "varžtų", jie pasidaro beturiniškumo vergai. Skelbdami tiesos mastą netolerantišku, jie neišvengiamai priversti toleruoti klaidos mastą. Mes išsiskiriam ties tiesa. Mūsų tolerancijos yra dvi, ir juodvi yra du skirtingi pasauliai.

— Kas ir reikėjo įrodyti!.. kad tu netoleruoji manęs, nes aš nesu fanatiškas tiesai ir neturiu neklaidingumo "dorybės".

— Taip, tu to neturi. Kaip tik dėl to tau nesvetimas fanatiškumas kitu požiūriu. Tu jauties neklaidingas, atmesdamas pastovią tiesą, ir čia tu pasirodai nemažas netolerantas. Dėl to netoleruoji konfesijų, ir kalbi, kad jos yra netolerantiškos. Tu nori, kad jos būtų kitokios. Tai reiškia, kad jos atsisakytų tiesos pagrindo ir tuo pačiu visiškai išnyktų. Bet tai yra bergždžias noras.

— Bergždžia ir tavo kalba. Juk ir tu nenori, kad aš atsisakyčiau savo tolerancijos ir pats sunykčiau. To nebus. Savo nusistatymo aš nekeisiu!

— Nors vieną kartą ir tu pripažįsti savo nekintamumą. Vadinas, tavo nusistatymas dogmatiškas!

— Nepainiok,liberališkas, lais vas!

— Taip, dogmatiškai liberališkas. Vadinas, yra šioks toks skirtumėlis. Aš gi dogmatiškai konfesiška. Gal "svietas" žinos, jog ir mudviejų pakanta-tolerancija nėra tas pats dalykas.

Nelė Mazalaitė

Per širdies mano kraują...

Pro kankinančią didmiesčio vilnį —
Kažkas praveria stogą — skliautus:
Girdžiu giesmę ir kuklią, ir kilnią,
Kaip vargonų gaudimas kurtus.

Girdžiu ežeras užpila smėlį —
Ir ištroškus — tą gaivą geriu.
Ir lietuviško medžio šešėlį
Išsiilgusioj rankoj turiu.

Ir palaiminto sielvarto dainos
Iš toli, iš tėvynės — iš Ten —
Per širdies mano kraują ateina
Ir kaip salos iškyla gyvent.

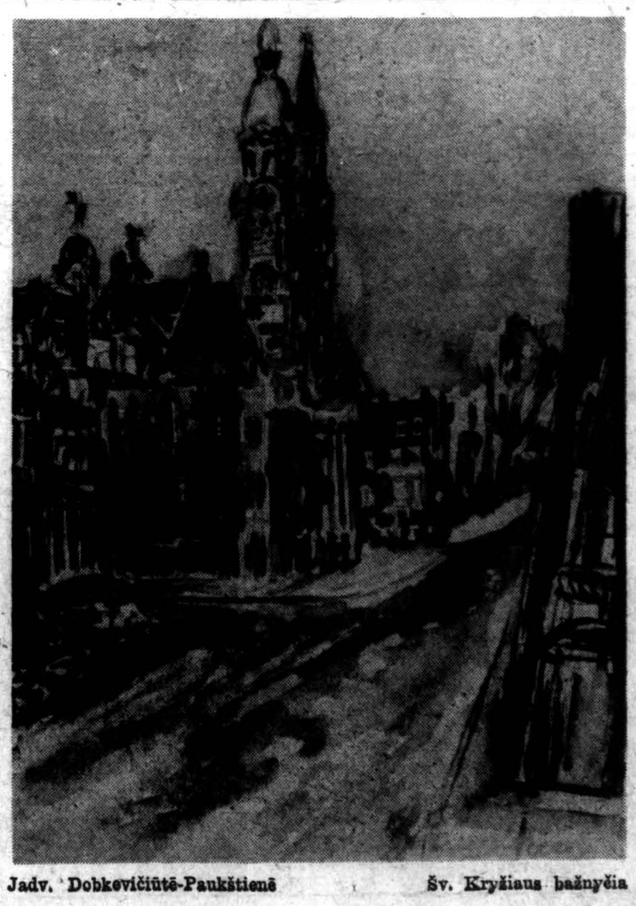

Jadv. Dobkevičiūtė-Paukštienė — Šv. Kryžiaus bažnyčia

KULTŪRINĖ KRONIKA

● **Prof. dr. Pranas Jucaitis,** buvęs Technologijos fakulteto dekanas Lietuvoje, dabar dirbąs prie Illinois Technologijos instituto Chicagoje, yra išrinktas narių JAV mokslininkų draugijos Sigma Xi. Jo darbai paminėti veikale "American Men of Science", o taipgi jis įtrauktas į Amerikos garsenybių knygą "Who's Who". Dalyvaudamas šio krašto moksliniame gyvenime jis yra narys JAV Universitetų Profesorių draugijos, Amerikiečių Mokslo Pažangos draugijos, Illinois Valstybės Mokslo akademijos ir Mokslų Laisvosios akademijos Paryžiuje. Šiuo metu prof. Jucaitis yra tyrimų chemikas ir naujų projektų vadovas Armour Tyrimų fondo, veikiančio prie Illinois Technologijos instituto. Čia tenka pravesti tyrimus, kuriuos užsako didžiosios pramonės bendrovės.

Prof. Jucaičio uždavinys būna užinteresuotoms firmoms padaryti tyrimų pasiūlymą, sudaryti darbo planą su detalėmis, vadovauti tyrimams, kas mėnesį straipsnio formoje rašyti tyrimų rezultatus, kartais reikia sudaryti ir reikiamus aparatus, jeigu tokių iki šiol rinkoje nėra. Jieškant naujų atradimų tenka parodyti daug kūrybingumo.

Paskutiniuoju metu prof. Jucaitis yra pravedęs visą eilę praktiškų tyrinėjimų. Pvz. išradimas chemikalų, kurie atbaidytų žiurkes bei kitus graužikus nuo International Harvester gaminamų virvelių rišti šiaudams, šienui. Išrasta 16 chemikalų, kurie patentuojami. Vienai firmai išrado chemikalus, kurie ilgiau burnoje užlaiko dantų protezę. Vienai gėlių prekybos įmonei surado chemikalus, kurie išlaiko netūralias spalvas panardytų į juos gyvų rožių.

Tyrė ultragarsinių bangų veikimą į sėklų dygimo pagreitinimą (svarbu alaus pramonėje). Išrastas būdas gaminti saldainius su mažu kalorijų kiekiu (iš nugriebto pieno bei kitų baltyminių medžiagų). Šiuo metu bando išrasti būdą, kaip pagaminti specialų skystį, kuris be krakmolų virinimo šeimininkėms tiktų greitam citrininio pajaus pagaminimui (instant lemon pie filling). Prof. Jucaičiui pavyko per mėnesį laiko rasti maisto skonį pagerinančias medžiagas, reaguojant amino rūgštis su cukrais. Čia jam teko susidurti su vadinama Maillar reakcija, kuri chemikus domino nuo pat 1912 metų, bet kurios išsprendimo vis nepasiekta.

Yra prašymas pagaminti saldumyną, kuris netukintų, nebūtų maistingas, kurio reikėtų dėti į arbatą kaip cukraus — apie šaukštelį, bet kurs vandens nei sutirštintų, nei sudrumstų.

Šalia tų savo gausių darbų prie taikomoje chemijoje, profesorius talkina Liet. Enciklopedijoje ir dirba visuomeninį darbą — yra ateitininkų sendraugių centro valdybos pirmininkas.

● **Vladas Mingėla** šį mėnesį sulaukė 50 m. amžiaus. Tasai rūpestingas laikraštininkas ir veiklus visuomenininkas yra gimęs 1905 m. spalio 19 d. Ukrainoje. Studijas ėjo Vytauto Didžiojo universitete, kur klausė ekonominių mokslų paskaitų; Politinių ir Socialinių Mokslų institute gilinosi į administracijos mokslus. Anksti pradėjo bendradarbiauti spaudoje. Pir-

Vladas Mingėla

masis jo kūrinėlis — Medžių verksmas — buvo išspausdintas 1923 metais viename Kauno laikraštyje. Tai buvo apsakymėlis iš tikrovės gyvenimo. Vėliau mūsų sukaktuvininkas bendradarbiavo: Kary, Mūsų Žinyne, Karde, Trimite, Naujoje Romuvoje, Skautų Aide, Lietuvoje, Rytė, XX Amžiuje, Lietuvos Aide, Geležinkelininke, Židinyje, Šiaulietyje, Ateityje ir kt. Tremtyje rašė: Žiburiuose, Mūsų Kelyje.

Nuernberge ir Ansbache buvo nuolatinis spaudos platintojas, redagavo stovyklinius Tremtinio Balsą, savaitraštį, ir kasdieninį Žinių Biuletenį.

Amerikoje daugiau rašė: Amerikos Lietuvyje, Drauge, Vienybėje, Darbininke (jame bendradarbiauja ir šiandien), Nemune, Karyje, Šv. Kazimiero Aiduose ir kt. Senajame Darbininke per penketą numerių ėjo atkarpoje sukaktuvininko apysaka iš nūdienės Lietuvos gyvenimo: "Kristaus statula". Pasirašinėja kartais slapyvardžiu V. Saurimas, motinos kaimo pavadinimu.

Po karo jis buvo vienas iš steigėjų Pabaltijo komiteto Nuernberge, Amerikietis komendantas tada siūlė pabaltiečiams rusų komitetą. Teko ilgokai įrodinėti lietuvių, latvių ir estų skirtingumą. Vėliau sukaktuvininką matėme aktyvų vadovaujančiuose postuose, meno sambūriuose.

Ypač stipri veikla Amerikoje. Jam užtariant, daug naujųjų ateivių gavo darbo, paremti materialiai. Philadelphijoje suorganizuotoje Lietuvių Tremtinių draugijoje — nuolatinis valdybos narys, Balfo skyriaus valdybos narys. Tų pastangų dėka vienoje Balfo suruoštoje gegužinėje gauta gryno pelno net $1,500, kuris paverstas siuntinėliais ir išsiųstas stovyklose tebesantiems lietuviams.

Dabar, Detroite gyvendamas, sukaktuvininkas skundžiasi trūkstąs jėgų po darbo iš "production line". Tačiau ir čia yra Kultūros klubo valdyboje, Liet. ben druomenės ir Balfo narys. Kartkartėmis kviečiamas laiko paskaitas. Turi apsčiai surinkęs duomenų apie Detroito lietuvių veiklą praeityje.

Jo uolumą liūdija faktas, kad jis įstengė parūpinti darbo ir buto garantijas daugiau kaip penkioms dešimtims asmenų. Šiame pagalbos darbe didžiausią paramą rado pas Philadelphijos senąjį ateivį Mykolą Dumšą, kuris savo įmonėje daugumai garantavo darbą.

Prel. K. Urbonavičius-Jonas Kmitas ir kun. A. Milukas — tai dvi asmenybės, kurios sukak tuvininkui padarė didelį įspūdį savo nepaprastu kūrybiniu ir visuomeniniu veržlumu.

Sukaktuvininkas telkia medžiagą apie kun. Ant. Miluką, kurs apie 40 metų pašventė Amerikos lietuvių kultūrai ugdyti ir kelti. Patekęs į Philadelphiją, kur gyveno kun. A. Milukas, mūsų sukaktuvininkas surinkęs turi gana gausiai žinių (jų tarpe ir kun. A. Miluko brolio atsiminimus apie velionį) ir daug nuotraukų. Norėtų paruošti monografiją, tik klausimas — ar atsiras leidėjas. **(B. V.)**

● **Solistė P. Bičkienė gavo rolę Chicagos operoje.** Dainininkė Pr. Bičkienė, paskutiniuoju laiku iškilusi tiek kaip koncertinė dainininkė, tiek ir savo įdainuotomis plokštelėmis, buvo praeitą vasarą priimta į Chicagos Lyrinio teatro chorą, kur jau pernykščiame sezone dalyvavo keletas lietuvių dainininkų. Neseniai įvykusioje audicijoje, paskirtoje keturioms atrinktoms choro dalyvėms Pr. Bičkienei buvo paskirta nedidelė, bet dėkinga solo partija operoj "L'Amore dei tre re" (Trijų karalių meilė). Ši naujesnė kompozitoriaus Montemezzi opera eis du kart: lapkričio 21 ir 25 d. Audicijoje dalyvavo ir Lyrinio teatro vyriausioji menedžerė — ponia Carol Fox, kuri asmeniškai pareiškusi Pr. Bičkienei komplimentų dėl jos balso ir muzikalaus išpildymo. Turint omenyje, kad į Chicagos operos chorą iš didelio būrio puikiausiai išlavintų sopranų buvo primta tik nedaugelis, ir kad svarbieji solistai yra Europos ir Amerikos garsenybės, bet ir kuklios rolės gavimas tokio lygio teatre laikytina nemažu pasisekimu.

Pr. Bičkienė nuo praeito pavasario balso lavinimo pamokas ima pas p-lę Grace MacKellar, iš kurios du kart per savaitę pamokoms nuomoja studiją komp. Vl. Jakubėnas; jis taipgi padeda kaikurioms jos mokinėms koncertinio repertuaro srityje ir akompanuoja studijos parengimuose.

● **Algirdas J. Greimas** jau kelinti metai kaip profesoriauja Aleksandrijos universitete, Egipte. Per tą laiką jis gerai pažino Egipto ir apskritai rytiečių gyvenimą ir jų kultūrą. Pradedame spausdinti jo literatūrinių reportažų ciklą: "Laiškai iš Afrikos", adresuotų tariamai Adai.

● **Stasio Pilkos** spaudai paruoštas **Teatro almanachas,** numatoma, iš spaudos pasirodys šių metų pabaigoje. Knyga turės 520 puslapių. Joje bus gausiai informacijų. Tai bus savotiška teatro enciklopedija, kurią jau yra užsiprenumeravę apie 450 asmenų.

● **Dail. A. Valeška** suprojektavo ir savo studijoje techniškai atlieka 50 vitražų naujai Šv. Kristinos bažnyčiai Chicagoje. Studijoje dirba trys žmonės.

MŪSŲ KALBA

TVARKO

DR. P. SKARDŽIUS IR S. BARZDUKAS

72. KELETAS NEVARTOTINŲ POSAKIŲ

DR. F. BARTKUS, Cleburne, Texas

Mūsų spaudoje dažnai pasitaiko palyginimų, patarlių ir šiaip jau posakių, kurie vergiškai paimti iš kitų kalbų ir paduodami, tarsi, būtų grynai lietuviški. Jie, viena, nieko mums nepasako, nes mums nežinoma nei jų kilmė, nei tikroji prasmė, o, antra, jie užteršia mūsų kalbos dvasią. Jų turime griežtai vengti. Užuot vartoję juos, pasijieškokime atitikmenų savo kalboje (o mūsų kalbai netrūksta gražių palyginimų, patarlių ir posakių), arba, jeigu negalime rasti, visai nieko nevartokime.

Štai keletas tokių vengtinų palyginimų, patarlių ir posakių:

1. **"Išėjo, kaip Zablockis su muilu".** — Tai grynai lenkiškas patarle virtęs palyginimas. Lenkams jis gana aiškus ir suprantamas. Būtent, jų bajorijos sukurtoje raštijoje yra pasakojama, kaip vienas nusmukęs bajorėlis, pavarde Zablockis, sumanė verstis muilo gamyba. Tuo, žinoma, nemažai piktinosi aplinkiniai bajorai, nes pramonę, prekybą, amatus, laikė jie labai žeminančiu jų luomą dalyku. Todėl su didele neapykanta (ir slaptu pavydu, nes galvojo: O ką? Gal kartais jis ir išsivers ir, ko gero, labiau praturtės už mus?) žiūrėjo jie į Zablockio pastangas ir atsidėję laukė, bene jam nepavyks. Ir savo dideliam džiaugsmui jie neapsivylė: Zablockio pagamintasis muilas buvo niekam tikęs, todėl teko jį išversti į upę. Į dirbtuvę ir žaliavas įdėtieji pinigai (o jie buvo skolinti) žuvo. Pats Zablockis, už skolas netekęs ūkio, pasidarė tikras elgeta. Iš to ir kilo bajorų tarpe palyginimas-patarlė: "Wyszedł, jak Zablocki na mydle", atseit, "išsivertė, pasipelnė, praturtėjo kaip Zablockis muilu".

Taigi lenkams, bent jų bajorams ir inteligentams, šis palyginimas-patarlė yra savas ir aiškus. O mums jis visiškai svetimas. Mes nežinome, nei kas tas Zablockis, nei kam jis griebėsi tojo muilo, nei kaip, ar kur jis su juo "išėjo", nei, pagaliau, ką norima šiuo palyginimu-patarle pasakyti.

Be to, reikia pažymėti, jog šis palyginimas-patarlė nekartą visiškai netinkamai išverčiamas, ir todėl jo prasmė pasidaro mums dar neaiškesnė. Būtent, lenkų posakis "Wyjsc na czem" anaiptol nereiškia "išeiti su kuo", o labiau "išeiti ant ko", bet tik "išsiversti kuo, pasipelnyti kuo, turėti naudos iš ko". Todėl ir posakio "Wyszedł, jak Zablocki na mydle" nieku būdu negalima versti "išėjo, kaip Zablockis su muilu", ar "išėjo, kaip Zablockis ant muilo", nes tada jo prasmė pasidaro visai kitokia, negu iš tikro turi būti. "Išėjo, kaip Z. su muilu" (plg. mūsų liaudies posakį: "išėjo, kaip katė su pūsle"). "Išėjo, kaip Z. ant muilo" reiškia: "Išėjo žaisti, vaikščioti, slidinėtis, kaip Z. ant muilo", (plg. mūsų posakį: "išėjo vaikai ant ledo"). Tąjį lenkišką palyginimą-patarlę reikia versti: "Turėjo naudos, kaip Z. iš muilo"; "pasipelnė, išsivertė, kaip Z. muilu". Arba, jeigu jau norima palikti žodį "išėjo", galima versti: "išėjo, kaip Zablockiui su muilu". Bet geriausia palikti lenkams ir jų Zablockį, ir jo muilą, ir "išeiti" su juo, o mums neteršti savo kalbos.

2. **"Išlindo, kaip Pilypas iš kanapių".** — Tai kitas grynai lenkiškas ir lenkams tesuprantamas palyginimas-patarlė. Jų bajorijos raštijoje yra pasakojimas (poeto Kondratavičiaus sueiliuotas) apie vieną dvarelyje "Konopie" gyvenusį bajorą Pilypą. Tasai Pilypas buvęs labai nepaslankus, nerangus ir pusėtinai negudrus, nors augštai nešdavęsis. Viską darydavęs jis ne vietoj ir ne laiku. Savo mintis, pastabas, sumanymus, dažniausiai nieko bendro su dalyku neturinčius, jis pareikšdavęs tada, kada tai būdavę mažiausiai reikalinga. Žodžiu sakant, beveik visada keistai išsišokdavęs. To dėl jį visi pašiepdavę, ir jo vardas "Filip z Konopi" buvęs plačiai žinomas tarp bajorų. Kartą apylinkės seimelyje ramiai svarstant vieną labai svarbų dalyką, Pilypas, kuris iki tol snūduriavęs, nei iš šio, nei iš to ūmai prabilęs ir pasiūlęs itin keistą dalyką. Seimelio dalyviai pradžioje labai tuo nustebę, o paskui ėmę susiriesdami juoktis, kvatoti šiuo ypatingai savotišku Pilypo išsišokimu. Iš to ir kilęs palyginimas-patarlė "Wylazł, jać Filip z Konopi", atseit, "išsišoko kaip Kanapių Pilypas".

Kaip sakyta, lenkams tasai Pilypas su savo dvareliu "Konopie" yra savas, ir jo išsišokimas jiems buvo gerai žinomas. Todėl tas palyginimas-patarlė jiems (bent jų bajorams ir inteligentams) yra visiškai aiškus. O mums viskas čia svetima ir neaišku. Juo labiau, kad tąjį palyginimą-patarlę išverčiama ne taip, kaip iš tikro turi būti, atseit, "išsišoko, kaip Kanapių Pilypas", bet suvis neteisingai: "išlindo, kaip Pilypas iš kanapių". (Tai visai vergiškas vertimas, ir net nesuprasta čia, kad "Konopie" tai dvarelio vardas, o anaiptol ne augalai — kanapės). Mums nežinomas nei tas Pilypas (nei kodėl jis Pilypas, o ne Stepas, Lauras, Matas ar Baltrus?), nei kodėl jis buvo į kanapes įlindęs, nei kodėl jam prireikė iš jų išlįsti ir tai tokiu būdu, kad visus nustebino. — Nesipuoškime tad svetimais blizgučiais, o ypač sugadintais!

3. **"Trankosi, kaip Morkus po pragarą".** — Tai irgi grynai lenkiškas, patarle virtęs palyginimas. Jų bajorijos raštijoje yra pasakojimas (taip pat Kondratavičiaus sueiliuotas) apie vieną savotišką bajorą, vardu Morkų. Buvęs jis didelis nenuorama, padauža, triukšmadarys. Visur ir visada, lyg pamišęs, trankydavęsis, daužydavęsis, visiems baisiai įkyrėdavęs ir pridarydavęs nemaža žalos. Numiręs jis pagaliau visai staiga ir, žinoma, patekęs į pragarą. Bet, vos čia atsidūręs, pakėlęs tokį triukšmą, tokias riaušes, kokių tenai dar niekada nebuvę. Viskas pragare trinkėję, bildėję, dundėję, spengę ausis. Išsigandę velniai prašyte prašę jį liautis. Bet veltui. Turėjęs galop įsikišti pats Liucipieris ir išmesti Morkų iš pragaro.

Kadangi Morkus savo triukšmavimu padaręs net pragare gyvenimą neįmanomą, tad lenkai ir sako apie didelius padaužas: "Tłucze się, jak Marek po piekle" (trankosi, kaip Morkus po pragarą); arba, norėdami ką sudrausti nuo triukšmavimo, sako: "Nie tłucz się, jak Marek po piekle" (nesitrankyk, kaip Morkus po pragarą). Bet tai jau lenkų ir tasai Morkus ir jo triukšmavimas. Palikime jiems tai visa. Gi mes, jei norime ką panašaus pasakyti, tarkime: "Trankosi, kaip aitvaras kamine", arba: "Nesitrankyk, lyg aitvaras kamine". Tai grynas, mūsų pačių posakis, einąs iš mūsų liaudies pasakų apie aitvarus.

(Bus daugiau)

Kas yra išmokęs branginti mažiausiąjį, dalyką, tikėk, tas didį daiktą tikriausiai jau aptiko. — Goethe

DR. JUZĖ ir KĘSTUTIS AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2300 West 51 Street
Val. — pirm. ir antr. 10 iki 12 ryto. 2 iki 4 ir 6 iki 9 popiet; ketv. ir penkt. 2 iki 4 ir 6 iki 9 popiet; šešt 10 iki 2 popiet.
Ofiso tel. PRospect 6-1796
Rez. tel. GRovehill 6-5603

Tel. ofiso HE. 4-6699. rez. PR. 6-7333
DR. ANTANAS ALEKNA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd
VAL.: 1—4 ir 6—9
Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. p. p. išskyrus ketvirtad. ir sekmad.

NARIAI LIETUVIŲ TAUP. IR SKOLINIMO
B-VIŲ ĮSTAIGOS, KURIOSE
Kiekvieno Santaupos Apdraustos Iki $10,000.00
IR
Paskolos Duodamos Namų Įgijimui
Lengvomis Sąlygomis
CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6234 S. Western Ave. Chicago 36, Ill.
CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 W. 47th St. Chicago 32, Ill.
DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 So. Halsted Street Chicago 8, Ill
UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 S. Halsted St. Chicago 8, Ill.

TELEVIZIJOS
Radio Aparatų Taisymas
Sąžiningas ir garantuotas darbas
M. RIMKUS, 4517 S. Sawyer St.
Tel. VI 7-0087 — VI 7-3037

Duoną ir įvairias skoningas bulkutes kepa

BRUNO'S KEPYKLA
3339 S. LITUANICA AVE.
Tel. CLifside 4-6376..
Pristatome į visas krautuves ir restoranus, taip pat išsiunčia į visus artimuosius miestus.

Mes mokame 3½%
MIDLAND Savings and Loan Association
INSURED
PER 40 METŲ VISŲ LIETUVIŠKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ
4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

Norėdami pirkti, keisti ar parduoti automobilį visuomet kreipkitės į Lietuvišką automobilių prekybą
BALTICA
5805 S. WESTERN AVE. WAlbrook 5-8200

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1—3 v. ir 6—8 v. vakare. Šeštadieniais 12 iki 4 popiet
Butas 1526 So. 49th Ave.

Ofiso telef. LAfayette 3-3210, jei neatsiliepia, šaukite KEdzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 S. Archer Ave.
VAL. Kasdien popiet nuo 12-2:30 v
Vak. pirm., antr., ketvirt. 6-8:30 v
Trečiadieniais tik susitarus

Dr. Nina KRIAUČELIŪNAITĖ
(Gydytoja ir Chirurgė)
MOTERŲ LIGŲ IR AKUŠERIJOS SPECIALISTĖ
2750 West 71st Street
(kampas 71st ir California)
Tel. ofiso ir rez. REpublic 7-4146
Val. 11-2 ir 6-9 v. v. Šešt. 1-4 p. p.
Kitu laiku pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS
(Gydytoja ir Chirurgė)
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
7156 South Western Avenue
(MEDICAL BUILDING)
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. Šeštad. 11 val ryto iki 3 val. popiet.
Ofise tel. RE. 7-1168
Rez. tel WAlbrook 5-3761

Tel. ofiso YA. 7-5557, rez. RE. 7-4966
DR. FRANK C. KWINN
(KVIEČINSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30

Tel. ofiso GR. 6-5399, PR. 6-4732
DR. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. CHIRURGINĖS LIGOS
2423 West 63rd Street
(Kampas 63rd ir Artesian)
VAL. 2—4 p.p. ir nuo 6—8 v. vak. Šeštad. 2—4 popiet.
Trečiad. ir sekmad. uždaryta

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
10748 South Michigan Avenue
Val.: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v., išskyrus trečiad. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. popiet.
Tel.: Ofiso — PUllman 5-6766
Buto — ENglewood 4-4979

Ofiso ir buto tel. HEmlock 4-5815
DR. A. NARBUTAS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
6757 South Western Avenue
Valandos: pirmad., trečiad., ketvirt., penkt. 6:30—8:30 v. vak. Antrad. 10—12 val. ryto Šeštad. 2—4 p. p.
Kitu laiku pagal susitarimą.

DR. ALBINA PRUNSKIS
DR. VLADAS PRUNSKIS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
3259 South Halsted St.
Kasdien 3—6 val. vak. Šeštad. nuo 1—5 val. vak.
Kitu laiku pagal susitarimą
Telef. Victory 2-1484. Resid. 2257 W. 23rd PLACE, tel. FRontier 6-5941

Ofiso telefonas — BIshop 7-2525
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL. kasdien nuo 2 iki 9 val.
Trečiad. ir sekmad. tik susitarus

V. RASLAVIČIUS, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFFICE — 1166 DIVERSEY AVE.
Tel. WE 5-8426
Val.: 2-5 ir 6-8, išskiriant trečiadienius ir šventadienius.
OFFICE — 5025 NO. PAULINA
Bethany Methodist ligoninėje
Tik pagal susitarimą tel. AR 1-1493

DR. ZIGMAS RUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Telef. REpublic 7-2290
SPECIALYBĖ CHIRURGINĖS IR ORTOPEDINĖS LIGOS
2435 West 69th Street
Val. kasdien 10—12 ir 5—8 val. vak. išskyrus pirmad. tik nuo 5 iki 8 v.v. Šeštad. 10-12 v. Kitu laiku susitarus

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
Tikrina akis: pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
4455 So. California Ave., Chicago
Šaukite YArds 7-7381
Priima: vakarais 6 iki 9; šeštad. 10 val. ryto iki 4; trečiad. ir sekmad. tik susitarus.

Tel. ofiso CI. 4-0253, rez. GR. 6-8876
DR. A. Z. ŠAULYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4645 S. Ashland Ave. (kamb. 211)
Pirmad., antr., ketv. ir penk. 6:30—8:30 val. vakare
Šešt. nuo 2 iki 4 popiet.
Rez. 8053 S. Campbell Ave.

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Ave., Chicago
VAL. nuo 2—4 ir 6—8; trečiad., šeštad. ir sekmad. tik pagal sutartį.
Jeigu neatsilieps viršminėti telefonai, Tel. ofiso YA 7-4787, rez. PR 6-1930
šaukite MIdway 3-0001

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rezid. telef. GRovehill 6-0617
Valandos: 1—3 p. m. 7—8 p. m.
Penktadienį tik popiet.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Ofiso tel. CLiffside 4-2896
Rezidencijos: LAfayette 3-1173
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
Kampas 47th ir Hermitage
Val.: nuo 2 iki 4 ir 6 iki 9 v. vak.
Šeštad. nuo 2 iki 6 val., išskyr. sek.

DR. FL. TALLAT-KELPŠA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
5002 West 16th Street
Val.: kasdien 5-8, šeštad. 1-3
Telef. TOwnhall 3-0959
2534 West 68th Street
Val.: tik iš anksto susitarus
Telef. HEmlock 4-7080, neatsakius skambinti CEntral 6-2294

DR. VYT. TAURAS-TUPČIAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR SPEC. MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rezid.: 2410 W. 51st St.
Tel. PR 8-1223 arba WE 6-5577
Ofiso val.: Pirm. 8—10 v. v. Antr., Treč. ir Penkt. 6—9 v. v. ir Ketv. ir Šeštadieniais 2-4 val. popiet.

Tel. ofiso HE 4-2123, rez. PR 6-8484
DR. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. CHIRURGINĖS LIGOS
6255 South Western Avenue
Val. 2—4 p. p. ir nuo 7—9 v. v. Šeštad. 2—4 popietų. Trečiad. ir sekmad. uždaryta.

Tel. ofiso: DAnube 6-1125
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS
3267 South Halsted Street
Val. 1 iki 4 v. p. p. ir 6—8 v. vak. Šeštadieniais 1—4 v. p. p.

Tel. ofiso PRospect 6-9400
Rezid. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(Vaškevičiūtė)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 South Kedzie Avenue
Val. kasdien 1—3 p. p. ir nuo 6—8 v. vak. Šeštad. 1—4 p. p. Trečiad. ir kitu laiku tik susitarus.

DR. J. VAITAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 S. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ryto ir 5-8 val. vak.
Šeštadieniais 10-2.
Ofiso ir buto tel. OLympic 2-1881

Tel. ofiso VIctory 2-1581, rez. VIctory 2-0749
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 West 31st Street
Kampas Halted ir 31-mos gatvių
Priėmimo valandos: 2—4 p.p. ir 6—8 v. v. Šeštad. 2—4 val. popiet

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-5159
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL. nuo 2 iki 4 p. p.; 6 iki 8 vak
Treč. ir šeštad. pagal sutartį

Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6659
DR. P. Z. ZALATORIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezid. 6600 S. Artesian Ave
VAL. 11 v. r. iki 2 p. p.; 6—9 v. v.

P. ŠILEIKIS, O. P.
Orthopedas - Protezistas
Aparatai-Protezai, Med. Bandažai. Spec. pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t.t.
VAL.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB
1911 W. 59th St., Chicago 36, Illinois
Tel.: PRospect 6-5084

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas

Tel. YArds 7-1829
Pritaiko akinius
Kreivas akis
ištaiso
Ofisas ir akinių dirbtuvė
756 West 35th Street
Val. nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, trečiad. nuo 10—12; penktadienį 10—2; šeštad. 10—2 p. p.

DR. S. VAITUSH, OPT.
Palengvinu akių įtempimą, kuris yra priežastis galvos skaudėjimo, svaigimo ir skaudančių akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliregystę. Prirenku teisingai akinius. Visi egzaminavimai daromi su elektriniais instrumentais rodančiais mažiausius trūkumus. Speciali atyda kreipiama į mokyklos vaikus.
4712 So. Ashland Avenue
YArds 7-1373
Val. 10:30—7 v. v., šeštad. 10:30—4 sekm. ir treč. uždara.

Šupestingai ir pigiai taisau
TELEVIZIJOS
APARATUS
Garantuoja darbą ir dalis.
J. MIGLINAS
Telef. — HUmbold 6-1038

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMAMS PRISTATOME VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 So. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-1272
APKAINAVIMĄ IR PREKIŲ PRIS. STATYMĄ TEIKIAME NEMOKAMAI
RAŠTINĖ ATIDARYTA kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. vakaro

MOVING APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS MOVING
IŠ TOLI IR ARTI
NAUJI DIDELI TROKAI - NAUJAUSI KRAUSTYMO ĮRANKIAI
ILGŲ METŲ PATYRIMAS - PIGUS IR SĄŽININGAS PATARNAVIMAS
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. CHICAGO 36, ILL. Tel. WAlbrook 5-9209

Roosevelt Furniture Miegamo Rakandų Išpardavimas!
11 gabalų — tiktai už $169.00

Į šį setą įeina lova, dreseris, komoda, springsai, matrasas su vidujiniu spiruoklėm, 3 vanity stiliaus lempos, 2 miegamos pagalvės ir kilimas. Didelis pasirinkimas ir kitokių baldų. Galima užeiti vakarais. Parduodame išmokėjimais. Už 6 mėnesių išmokėjimus neimame jokių nuošimčių. Prieš perkant baldus, užsukite į šią lietuvišką krautuvę, apžiūrėkite baldus ir patirkite kainas.
ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 WEST ROOSEVELT ROAD Tel. SEeley 3-4711
Felix Raudonis, sav. ir menadžeris
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

Tel. ofiso EV 4-7376; rez. GR 2-9203
DR. JUOZAS BARTKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2336 W. Chicago Ave., Chicago 22, Ill.
Val. 12:30 - 3:30, 6 - 9 p.p pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad.; 11 v. ryto iki 2 val. p.p. šeštad. Tik susitarus trečiadieniais.

DR. VL. BLAŽYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4701 South Damen Avenue
(Kampas 47-tos ir Damen Ave.)
Val. kasdien nuo 6—8 val. vak
Šeštadieniais 2—4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Telef. ofiso LAfayette 3-6048
Rez.: WAlbrook 5-3048

Tel. ofiso HE. 4-5849, rez HE. 4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val Pirm., ketvir., penkt. 1-4 ir 7-9, antr. 1-5, treč. ir šešt. pagal sutartį

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6817 South Western Avenue
Chicago 29, Ill.
Pasimatymai pagal sutarties
Telefonas REpublic 7-4900
Residencija: GRovehill 6-8161

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vak. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet
Trečiadieniais pagal sutartį
Ofiso tel. VIrginia 7-0036
Rezidencijos tel. BEverly 8-8244

Tel. ofiso VIrginia 7-0600, rez. REpublic 7-6867
DR. BR. GAIŽIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(spec. moterų ligos ir akušerija)
4055 Archer Avenue
Kampas Archer ir California Ave
VAL.: 2—4 ir 6—8 v. p. p.
Šeštadieniais 2—7 val. p. p., išskyrus sekmadienius

Tel. ofiso ir rez. WAlbrook 5-3388
DR. S. GEŠTAUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2624 W. 71st St.
Kampas 71st ir Talman Ave.
Val.: Nuo 7 iki 9 vak. Sekmadieniais tik susitarus.

Ofiso telef. INterocean 8-7654
Buto telef. INterocean 8-8732
DR. K. GUDAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 10756 So. Michigan Ave.
Val.: Kasdien 9—12 val. ryto, 1—4 ir 6—8 v. vak., išskyrus trečiadienį. Šeštad. 10 — 3 v. Kitu laiku susitarus.

Ofiso telef. YArds 7-1168
Rezidencijos — STewart 3-4511
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(kampas Halsted ir 35-ta gatvė)
VAL. 1—4 ir 6:30—8:30 p. p. kasdien išskyrus trečiadienius. Atidara šeštadieniais 1—4 val.

Ofice WAlbrook 5-2670.
Rez. HIltop 5-1560
Dr. Alexander J. Javois
(JOVAIŠAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
MARQUETTE MEDICAL CENTER
6132 South Kedzie Avenue
Val. 2—4 p. p. ir nuo 7—9 v. vak.
Trečiad ir šeštad. pagal sutartį

Tel. ofiso PR. 6-3838, rez. RE. 7-9199
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL. kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta

Tel. ofiso GRovehill 6-4322 Resid. WAlbrook 5-2996
DR. JONAS JUOZEVIČIUS
GYDYOJAS IR CHIRURGAS
6400 S. Kedzie Ave.
Manor Med. Arts Bldg.
Val. kasdien nuo 3 iki 7 val. Šeštad. nuo 4 iki 6 val. Kitu laiku susitarus

GRovehill 6-1595
DR. ALDONA A. JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius.
2422 West Marquette Rd.

Telefonas REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIS GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL. 1—4 popiet, 6:30—8:30 vak.
Uždaryta trečiad. ir šeštad. vakarais

Skelbkitės "Draugė"!

Perskaitę "Draugą", duokite jį kitiems.

EKSPEDICIJA LIETUVOJE

Sovietiški etnografiniai-antropologiniai tyrimai

Materialy Baltiiskoi etnografo-antropologičeskoi ekspedicii (1952 god). (Akademija Nauk SSSR. Trudy Instituta Etnografii, t. XXIII, 1954, 216 p., iliust,).

Nuslopinę laisvą tautotyros mokslų plėtojimąsi Pabaltijo kraštuose, sovietai, kaip ir visose kitose srityse, netrukus pritaikė savo metodus. Visa grupė Maskvos ir Leningrado etnografų ir antropologų, pasiėmę į savo tarpą ir keletą pabaltiečių, kelis mėnesius pavažinėjo po Pabaltijo kraštus ir kaip, paprastai sovietuose, tam savo pasivažinėjimui davė skambų "ekspedicijos" vardą. Visasąjunginės Mokslų akademijos Etnografijos institutas po poros metų pasyrė visą savo Darbų (Trudy) tomą straipsniams apie Pabaltijo tautotyrą. Jame randame keletą straipsnių ir apie Lietuvą: P. Kulikauskas rašo "Kaikurie daviniai apie pirmykštį Lietuvos teritorijos apgyvendinimą ir apie kilčių grupes pirmame pradžioje antrojo mūsų gadynės tūkstantmečio, pagal archeologinius davinius" (p. 34 — 46); V. Žilėnas, "Santraukos etnografinio sodybų ir pastatų tyrinėjimo tarybinės Lietuvos šiaurės rytų rajonuose" (p. 47—55); M. Glemžatė, "Naminis apdirbimas lino ir vilnos tarybinės Lietuvos šiaurės rytų rajonuose" (p. 56—61); V. Milius, "Bandymas ištirti rytinių lietuvių valgius ir namų reikmenis" (p. 62 — 65); A. Vyšniauskaitė, "Lietuviškoji kaimiečių šeima praeityje ir dabartyje" (p. 66 — 77); O. A. Ganckaja, "Kaikurie daviniai apie etnografiją senųjų rusų gyventojų tarybinėj Lietuvoj" (p. 77 — 88).

Rusiškai ir Maskvos leidinyje

Per ilga būtų apsistoti prie kiekvieno šių straipsnelių. Mes galime gerai numanyti, ką autoriai galėjo rašyti ir ko negalėjo. Jau užtenka ir to, kad straipsniai apie lietuvių tautotyrą turėjo būti rašomi rusiškai ir atspausdinti Maskvos leidinyje. Net ir apie tautotyrą ar archeologiją, pasirodo, nebegalima lietuviškai rašyti ir spausdinti lietuviškuose, kad ir Vilniaus tarybinės Mokslų akademijos leidiniuose. Matyt, bijomasi, kad kas nors iš lietuviškos kultūros neprasprukty, kas nesiderintų su visasąjungine arba rusiškąja linija. Būdinga ir tai, kad tie straipsniai daugiausia liečia rytų Lietuvą, kur galima šis tas surasti, kas rodytų lietuvių ir rusų etnografijos duomenų panašumą. Tokių reiškinių pasienio srityse visados pasitaiko.

Rusų salos Rokiškio ir Zarasų apskrity

Kitas būdingas dalykas, tai ypatingas dėmesys, kurį ta ekspedicija atkreipė negausioms tik rų rusų saloms Rokiškio ir Zarasų aps. Mes gerai žinome, kaip atsirado tie "kacapų" apgyventi kaimai lietuviškoje žemėje: po 1864 m., baudžiant už dalyvavimą sukilime, ištisi lietuviški kaimai buvo ištremti į Sibirą ar Samaros gub., o jų vieton atkelti rusai, kurie, pagarsėję girtuokly ste, muštynėmis ir arklių vogimu, niekados su vietos gyventojais nesutapo. Apie tai, kaip tie rusai iš tikrųjų atsirado Lietuvos žemėje ir kad jie čia dar nei šimto metų neišgyveno, niekur nei žodžiu neužsimenama. Priešingai, norima sudaryti įspūdis, kad tie rusai čia gyveną gal nuo XVI amž., ar net nuo Kievo Rusijos laikų (!). Nusiskundžiama, kad tie rusai neva buvę skriaudžiami "buržuazinėj Lietuvoj", ko iš tikrųjų nebuvo, užtat dabar jiems leidžiama joti lietuvių sprandais.

Ekspedicijos vedėjas Čeboksarov

Ekspedicijos vedėjas buvo vienas jaunesnių rusų antropologų, N. N. Čeboksarov. Jis tyrinėjo suomiškų tautelių, syrjėnų arba permiečių ir vogulų, fizinę antropologiją, žinoma, visados nepamiršdamas pabrėžti įtakos, kurią padarė jiems rusai, gyveną šiaurinėse srityse, buv. Archangelsko gub., iš senovės fino-ugrų ir samojėdų žemėje. Vienąme paskutiniųjų savo straipsnių apie fino-ugriškų tautų kilmę (Sovetskaja Etnografija, 1952, Nr. 1, p. 36 — 50), Čeboksarovas labai aštriai užsipuola suomių ir estų mokslininkus, kad jie nepakankamai įvertinę didelę slavų įtaką, padarytą fino-ugrų giminės tautoms. Savaime suprantama, kad jis pats stengiasi šitokios "klaidos" išvengti ir dirbti "pagal planą".

Tomo pradžioje įdėti du Čeboksarovo straipsniai: "Kaikurie etninės istorijos klausimai tarybiniam Pabaltijy, naujų antropologinių ir etnografinių davinių šviesoje" (p. 3 — 12) ir "Naujі daviniai apie tarybinio Pabaltijo etninę antropologiją" (p. 13 — 34). Sovietų antropologai ypatingą dėmesį kreipia į tautų etninę kilmę arba etnogenezę, visur matydami didelę rusų arba apskritai slavų įtaką kaimyninėms tautoms jau iš labai senų laikų.

Antropologiniai matavimai

Antrasis straipsnis paduoda sutrauktus antropologinių matavimų davinius, atliktus 1952 m. Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Žinoma, pabaltiečius tuojau pat palygina su gudais ir rusais. Smurgainio rajone (Molodečnos aps.) buvo išmatuota apie 100 gudų ir juos tabelėse deda pirmoje vietoje. Tada eina lietuvių išmatavimai, daryti 6-se rajonuose, kurių kiekviename buvo išmatuota po apie šimtą atrinktų suaugusių vyrų: Šiaulių, Varėnos, Marijampolės, Kretingos, Kelmės ir Rokiškio, viso 615 asm. (tik vyrų, moterų nematavo). Latvijoje tokie išmatavimai buvo padaryti 5-se punktuose (516 asm.), Estijoje irgi 5-se punktuose (512 asm.). Antrame tabelių gale duoti palyginimai išmatavimui 100 rusų iš Ostrovo rajono (Pskovo aps.) Nesimato, kad darant išmatavimus Lietuvoje, išskyrus vertėjus, būtų kas aktyviai dalyvavęs; pagaliau lietuvių antropologų okupuotoj Lietuvoj neliko.

Kasgi norėta šiomis matavimų tabelėmis parodyti? Ogi tai, kad pabaltiečiai antropologiniu atžvilgiu iš vienos pusės yra labai tarpusavy panašūs, o iš antros pusės — jie fiziškai artimi gudams ir rusams. Žodžiu, ta pati rasinė sudėtis, tad vienybė ir brolybė...

Latviai, estai, lietuviai ir gudai

Iš ankstyvesnių objektyvių antropologinių tyrinėjimų (Talko-Hryncewicz, Czekanowski, M. Hesch, G. Backmann ir kitų darbai), mes žinome štai ką. Pabaltiečiai nėra vienodi. Latviai ir estai turi tarpusavy daugiau panašumo, bet abeji žymiai skiriasi nuo lietuvių: pirmieji yra augštesnio ūgio, pailgesnės galvos ir veido, jų tarpe daugiau šviesiaplaukių ir šviesiaakių, negu lietuviuose. Tad latviuose ir estuose yra daugiau šviesios baltiškos ir šiaurinės rasės elementų, bet mažai tamsios rytinės arba alpinės rasės priemaišų, kurios lietuviuose yra daugiau. Užtat lietuviai yra žemesni, tamsesnės kompleksijos, labiau apskritagalviai ir trumpesnio veido, negu latviai-estai.

Gudai yra dar tamsesni, žemesni, labiau apskritgalviai ir daugiau plačiaveidžiai, negu lietuviai, tad jie turi dar daugiau

Jonas Juškevičius-Juška

Didelis talkininkas savo brolio kun. Antano Juškevičiaus, lietuviškųjų dainų rinkėjo. Šiemet sueina 70 metų kaip mirė Jonas Juškevičius. Jis buvo baigęs filosofijos mokslus, ilgą laiką mokytojavęs Rusijoje. Pasenęs Antanas Juškevičius nusikėlė pas jį į Kažanių ir abudu rūpinosi lietuviškų dainų išleidimu.

rytinės ("severočernomorskii", pagal Čeboksarovo terminologiją) ir mongoliškos rasių priemaišų. Lietuviai tuo būdu yra viduryje tarp latvių-estų iš vienos pusės ir gudų iš kitos. Žinoma, visi tie rasiniai pažymiai reikia suprasti pagal dažnumą arba procentais, nes atskirų individų visur visokių pasitaikys: galima rasti žemų ir tamsių lietuvių, arba augštų ir šviesių gudų. Čeboksarovas ir duoda visur išskaičiavęs artimesnius matavimų vidurkius, arba dažnumo procentus. Pagal atskirus asmenis matavimo davinių neduoda

Čeboksarovo propagandinės tendencijos

Tačiau pagal Čeboksarovą tie vidurkio daviniai paprastai išeina priešingi, negu ankstyvesnių antropologų buvo nustatyti. Pavyzdžiui: vidutinis gudų ir rusų galvos indeksas rodo juos esant daugiau pailgagalvius, negu lietuvius ir beveik lygius latviams ir estams (!); guduose rastas didesnis šviesiaakių procentas, negu pabaltiečiuose; guduose šviesiaplaukių esą daugiau, negu lietuviuose; gudų nosies forma esanti siauresnė, negu pabaltiečių, o veido forma (apskritumas) beveik lygi lietuvių ir estų ir t.t.

Tiktai ūgių pabaltiečiams leista nežymiai perviršyti slavus, bet ir čia kiti antropologai randa gudus 2 cm žemesnius, negu Čeboksarovas, pagal kurį taip išeina, kad rytiniai slavai turi daugiau šviesios (ryt.) baltiškos rasės elementų, negu pabaltiečiai. Be to, reikia pastebėti, kad visų Čeboksarevo matavimų vidurkiai ir tarp pabaltiečių (lietuvių, latvių ir estų), ir juos palyginus su gudais ir rusais, turi tiek daug panašumų ir terodo tokius mažus kiekybinius skirtumus indeksuose ir nuošimčiuose, kad antropologinis skirtumas gaunasi visiškai nežymus. Žodžiu, ta pati rasinė sudėtis ir tuo pačiu ta pati "etninė kilmė". Kas ir reikėjo įrodyti...

Kokiu būdu gavosi tokie keisti daviniai, pagal "pryšakinį" sovietišką mokslą? Dalykas labai paprastas. Smurgainio "tuteišių" kilmė nėra slaviška, jie nėra tikri gudai, bet tik slaviškų kalbų mišinių kalbą nutautėję lietuviai, tad nenuostabu, jei jų matavimai taip mažai skiriasi nuo lietuvių ir daug kuo skiriasi nuo tikrų gudų. Be to, atrenkant "antropologinei ataskaitai" asmenis, labai buvo lengva tai šimtinei parinkti tokius individus, dėl kurių antropologui jau pirmą žvilgsnį metus buvo aišku, kad jie tiks norimai tezei įrodyti. Užteko tik parinkti iš slavų tarpo šviesesnius, o iš pabaltiečių tarpo tamsesnius individus, ir gavosi toks "svieto sulyginimas".

Kad tam tikras atrinkimas buvo daromas, matyti jau iš to, kad ne visiems antropologiniams matavimams nurodomas toks pat išmatuotų asmenų skaičius, pvz., lietuvių fizionominio veido indekso vidurkis išvestas ne iš visų 615 asmenų, bet panaudojus tik 518 asmenų, plaukų spalvos nuošimčiams panaudota 587 asm., galvos plaukų formai — 589 asm. Tas pats su latviais ir estais. Štai kodėl "buržuaziniai" antropologai, kurie ėmė medžiagą be jokios atrankos ir nesivadavo kokia iš anksto susidaryta teorija apie "etnogenezę", gavo skirtingus ir labiau tikrenybę atitinkančius rezultatus. Tai dar vienas pavyzdys, kaip atsargiai reikia naudotis sovietiškais neva mokslo darbais ir visokiomis statistikomis, kurios pirmu pažvelgimu atrodo labai moksliškai sudarytos ir daugelį lengvai apgauna. **J. B.**

NUO UŽSISENĖJUSIŲ SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jų gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalins niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina peršėjimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiovinimą odos ir perplyšimą tarpirščių. Yra tinkamas vartoti nuo dziustančios, suskilusios odos dedirvinių, odos išbėrimu ir t. t., taipgi tinkamas vartoti vaikučiams kada pasirodo skaudus išbėrimas nuo vystyklų. Jis yra gera gyduolė nuo įvairiškų odos ligų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75 ct., $1.25, ir $3.50. Pirkite valstinėse Chicagoj ir apylinkėse—Milwaukee, Wisc. Gary, Ind. ir Detroit, Michigan arba rašykite ir atsiųskite Money order į:

LEGULO, Department D.
5618 W. Eddy St. Chicago 34, Ill.

Nebesirgsim džiova?

Numatoma, kad naujieji vaistai, kuriais dabar taip sėkmingai gydomi džiovininkai, priimti sveikųjų galėsią apsaugoti nuo susirgimų džiova. Tuo Nebraskos universiteto profesorius dr. Warren R. Baller, auklėjimo psichologijos specialistas, iš tūkstančių jaunimo surinko duomenis apie jaunuolius 13 — 19 metų amžiaus. Dar pilnai nesuklasifikuotieji duomenys visdėlto jau parodo, kad to amžiaus jaunimas nėra kankinamas baimių ir įtempimų, o pasižymi pasitikėjimu ir optimizmu. Anot profesoriaus šių dienų jaunimas pergyvena tas pačias problemas, kaip ir visų laikų jaunimas.

Gėles galima rasti prie kiekvieno tako, tik ne kiekvienas moka iš jų vainiką nupinti.

— Anastazijus Gruen

PIGIAI IR SAUGIAI
PERKRAUSTAU
BALDUS
VIETOJE IR IŠ TOLIAU
K. EIDUKONIS
Turiu naują didelį sunkvežimį ir apdraudas
6930 S. Talman, Chicago 29, Ill
Tel. GRovehill 6-7088

SKIP'S SELF SERVICE
Liquor Store
5515 SOUTH DAMEN AVENUE
ALL PHONES — WALBROOK 5-8202

MARTELL THREE STAR COGNAC	Fifth $5.09
MAURICE ROGER French Brandy	Fifth $3.98
GRAIN ALCOHOL 190 PROOF USP	Fifth $4.89
GAUTIER FRERES THREE STAR COGNAC	Fifth $4.98
FRENCH BORDEUX WINES 1949 & 1952 Vintage	Fifth .98
IMPORTED CHAMPAGNE	Fifth $2.98
KIJAFA WINE	Fifth $1.49
MARTINI & ROSSI Sweet or Dry Vermouth	Fifth $1.59
COINTREAU LIQUEUR	Fifth $4.09
CREME DE BANANA LIQUEUR	Fifth $3.59
CHERRRY HEERING	Fifth $5.79

Šis papiginimas galioja ketvirtadienį, penktadienį ir šeštadienį — spalio 27, 28 ir 29 d. d.

ATVYKITE PRALEISTI
VALANDĄ KAUNO OPEROJE
Programą Išpildo Garsusis
TORONTO "VARPO" CHORAS
Vadovaujamas St. GAILEVIČIAUS

Spalio (October) 29 d., šeštadienį, 1955 m. — 8:00 valandą vakare
SOKOL SALĖJE
2345 South Kedzie Avenue . . . . . Chicago 8, Illinois

Biletų kaina asmeniui $2.50
Rezervuokite biletus iš anksto. ..... Iš viso tik 1250 vietų

Praeitais metais Toronto "Varpo" Choras buvo atvykęs į Chicagą ir nustebino lietuvišką visuomenę gražiąja daina ir sąstato didumu.

Nežiūrėdamas didelių išlaidų, "DRAUGAS" šį garsųjį chorą atkviečia į Chicagą, nori duoti lietuviškai visuomenei antrą progą išgirsti ST. GAILEVIČIAUS diriguojamą chorą, kuris yra net didesnis negu praeitų metų metų choras. Dabar šiame chore yra 80 narių.

Šių metų programa tikrai sužavės kiekvieną lietuvį ir sukels daug, daug prisiminimų iš tų nepriklausomybės laikų Kaune.

Po koncerto bus šokiai prie B. JONUŠO orkestro. Per visą laiką veiks bufetai. Lietuviška visuomenė galės svečiuotis su choristais iš Kanados. Visi kviečiami.

"DRAUGO" Administracija

KONCERTO BILIETUS GALITE PIRKTI ŠIOSE VIETOSE:
KARVELIS, 3322 South Halsted Street — MARGINIAI, 2511 West 69th Street
PENČYLA, 4501 South Talman Avenue — METRIKS, 1804 West 47th Street
STANGENBERGAS, 1439 So. 49th Ave. Cicero, Ill.

VON STEGER
TILE CONTRACTORS & REMODELERS

6560 S. Western Ave. PRospect 6-1136
PLASTIC SIENŲ TILE 15¢ pėda
Dirbame mieste ar priemiesčiuose!

WE THINK THAT OUR FRENCH FRIED SHRIMPS ARE DELICIOUS . . .
YOU MUST TRY THEM TO APPRECIATE THEM
$1.49 lb. — FREE SAUCE —
Free Delivery
We carry a complete line of fresh fish daily. Smoked fish and fried fish.
ARCHER FISH MARKET
4160½ ARCHER AVENUE LA. 3-3429

Raudonųjų įsibrovimas į JAV muzikos gyvenimą

PROF. VYTAUTAS BACEVIČIUS, New York, N. Y.

Jau keleri metai plačiai rašoma Amerikos spaudoje apie skandalingus atleidimus nuo darbo garsių artistų ir artisčių televizijoj ir radijo stotyse dėl jų pasipriešinimo komunizmo skleidimui oro bangomis ir už jų drąsą reikšti viešai savo nuomonę. Tų nuskriaustųjų artistų pavardžių neminėsiu, nes jos daugumai yra žinomos. Gi kaikurie radijo komentatoriai vis dar nesiliauja skleidę komunistinę propagandą.

Panaši situacija buvo ir yra Hollywoode, kur Amerikos išdavikai, bei raudonieji agentai produkuoja neretai antiamerikoniškus filmus, eksportuojamus į Europą, Afriką, Aziją ir kitur. Dėl tokio filmo Amerikos valdžia neseniai turėjo daug nemalonumo, nes tarnaujantieji valdžios įstaigoj Washingtone raudoni cenzoriai (ar jų simpatizatoriai) "praleido" filmą užsienin, kurioje komunistai buvo giriami, o Amerikos kapitalistai apjuokiami, cituojant tarp kitko dainelę: "We love, love, love ourselves". Amerikos ambasadoriai užsieniuose buvo sujaudinti, bet klaida buvo pastebėta tik pusei metų praslinkus ir tam laikotarpy daug žalos Amerikai padarius.

Netaip seniai valdžia investigavo Carnegie ir Fordo Kultūros Fondus, nes pasirodė, kad ir ten komunistai uždėjo savo leteną.

Pagaliau Kongreso ir Senato komitetai vis dar investiguoja universitetų profesorius ir įvairių mokyklų mokytojus, kurie skleidžia studentų tarpe komunistinę propagandą.

Atomo bei kiti Amerikos išradimai buvo šnipų išvogti tik todėl, kad mokslininkų ir išradėjų tarpe atsirado išdavikų, kurie svajojo apie raudoną "rojų".

Amerikos literatūroj knibžda komunistinės propagandos daigai, kaikurių piktos valios leidėjų dėka, kurie išleidžia raudonųjų knygas.

Amerikos spaudoje, net ir labiausiai patriotinėj, prasiskverbia nepastebimai, laiks nuo laiko, komunistinė propaganda, vos ne visose srityse: sporte, muzikoj, teatre, balete, dramoj ir t.t.

Dar yra daugybė kitų gyvenimo bei mokslo ir meno sričių, kuriose komunistai dirba išsijuosę dieną ir naktį.

Šiame straipsny aš norėčiau painformuoti savo skaitytojus apie raudonųjų bei jų simpatizatorių įsibrovimą į Amerikos muzikos gyvenimą.

Paimkime kad ir koncertinę sritį. Čia darbuojasi daugybė užsimaskavusių menadžerių, kurie atiduoda pirmenybę artistams su komunistiniais palinkimais arba tiesiog komunistams.

Aš tą galiu tvirtinti nesvyruodamas, nes pats turėjau progos tatai įsitikinti, kalbėdamas su eile įžymių koncertinių menadžerių, kurie, man atsisakius būti Lietuvos-Sovietų artistu, ne tik pradėjo mane žiauriausiai boikotuoti ir reikalauti išvažiuoti iš Amerikos, bei bandyti mane sulikviduoti, bet ir sarkastiškai jie man sakydavo: "Jeigu atsisakote veikti su didele Sovietų tauta, tai laikykitės savo mažos tautelės ir koncertuokite tik jos kolonijoms, bet neliskite į galingą koncertinę sritį". Laimei aš šiandien turiu labai gerą, veiklų ir antikomuniistinį menadžerį.

Turiu čia pastebėti, kad raudonų menadžerių tarpe buvo ir žymiausių bei garsiausių Amerikoj tuzų, kurie važinėjo akiplėšiškai į Europą už geležinės uždangos jieškoti "naujų talentų", kuriuos atsigabendavo koncertinėms kelionėms Amerikoj, visiškai ignoruodami čia esančių žymių tarptautinių artistų.

Jau seniai pradėjau su jais kovoti demaskuodamas juos Amerikos valdžios antimonopolistinėse įstaigose (patiekdamas faktus senatui, kongresui, teisingumo ministerijai ir Amerikos prezidentams).

Skaitytojai gal ir nežino, kad viešai atspausdintame raudonųjų artistų sąraše figūravo orkestrų dirigentai **Kusevitzky** ir **Leonard Bernstein**, o New York Times kritikas **Olin Down** (neseniai miręs) buvo Amerikos-Sovietų Bičiulių draugijos pirmininku ir naudojo savo galingą įtaką Sovietų muzikos ir jų artistų propagavimui. Tie patys koncertiniai menadžeriai ir kritikai varo šiandien didžiausią sovietinę propagandą, naudodami Amerikos patriotinę ir antikomunistinę didžiąją spaudą? Tos propagandos dėka visa Amerika "žino", kad "žymiausi pasauly ir populariausi" kompozitoriai yra Sovietų — **Kabalevsky, Shostakovič, Khachaturian** ir kiti. Bet ar tai teisybė? Kodėl yra paslėpti ir spaudos neskelbiami ir nekeliami kitų tautų kompozitoriai, kurie yra galbūt žymesni už augščiau minėtus? Kad ir rusų kompozitorius Igor Stravinsky yra per visą dekadą užpuldinėjamas Amerikos kritikų, kritikuojamas dėl savo kūrybos, kuri yra be palyginimo pranašesnė visais atvejais už Sovietų išgarsintus kūrėjus (išskyrus Prokofieffą, kuris jam lygus).

Kodėl taip yra? Mat, Stravinsky yra antikomunistas.

Paskutiniausias Amerikoj įvykis muzikos srity buvo suorganizavimas koncertinės kelionės Amerikoj Sovietų pianistui **Gilels**.

Ne be reikalo sakoma, kad propaganda kainuoja daug pinigų, o Sovietai stoj srity yra

J. Kaminskas — Lietuvos vaizdelis

nesulyginami. Gilels man gerai žinomas iš tarptautinio konkurso Briusely, Belgijoj, 1938 m. kur aš buvau jo oficialiu teisėju, kaip konkurso jury narys. Jis yra gabus ir geras pianistas, bet New Yorko spauda ir jos kritikai (neišskyrus New York Times) padarė iš jo didžiausią genijų, geriausią pianistą pasauly, prie garsaus radijo komentatorių akompaniamento. Čia aš galiu pasakyti tik vieną: "money talks".

Raudonieji ir jų šalininkai užpildė Carnegie Hall bei Philadelphijos koncertinę salę ir tinkamai "parėmė" Sovietų artistą savo gaivališkomis ovacijomis.

Bet žiūrint į visą reikalą iš šalies, aš pasakysiu, kad Amerikos visuomenė ir šį kartą yra suklaidinta išpūstos propagandos dėka.

Prieš kelerius metus New Yorko radijo stotis NBC sumokėjo $20,000 (dvidešimt tūkst.) sovietų kompozitoriui Šostakovičiui už teisę atlikti jo simfoniją! Tokio atlyginimo už vienkartinį veikalo atlikimą nei vienas kompozitorius Amerikoj nebuvo gavęs. Beje, čia apskritai nėra įpročio mokėti kompozitoriams už jų atliktus veikalus, ypač tūkstančiais dolerių. Aišku, Šostakovič buvo išimtis!

Amerikos visuomenė, priimdama per spaudą tą visą propagandą, ne tik jai nesipriešina, bet jai pasiduoda ir jai tiki. Mat, čia komunistai naudoja žinomą Amerikos komercijoj propagandos **triksą**: jeigu rėksi per radiją, TV, spaudą, etc., kad **Coca Cola** yra geriausias gėrimas, tai ir visi giliai tikės, kad tai teisybė. Taip, Amerikos spauda yra labai galingas įrankis ne tik žmonėms apšviesti, bet ir jiems apkvailinti. Kadangi, kaip matėt iš augščiau patiekto, komunistai ir sovietai gana laisvai naudojasi Amerikos didžiąja (antikomunistine!) spauda savo propagandos tikslams, tai žmonės, žinoma, tikėdami savo spaudai, yra giliai įsitikinę, kad Sovietų kompozitoriai ir virtuozai yra geriausi ir žymiausi pasauly! Kodėl visuomenė ne protestuoja? Kodėl žmonės taip lengvai pasiduoda propagandos įtakai? Propaganda nuperkama **už svetimus pinigus savo žmonėms apgauti!**

Ar ne laikas jau būtų, kad Amerikos valdžia bent kiek smarkiau ir nuodugniau imtųsi investiguoti įžymius Amerikos koncertinius menadžerius ir jų spaudos ir kaikuriuos klapčiukus — kritikais vadinamus? Mat, sakoma, politika ir be to šaltas karas baigiasi, o ateina taikos era! Ne, taikos nebus, pakol Sovietai nepasitrauks iš okupuotų šalių — tarp jų ir iš Lietuvos. Bet net ir tokiam atvejui nematau galimybės lietuvių Tautai draugauti su jos tėvų ir sūnų žudikais.

SAUGUS BALDŲ PERKRAUSTYMAS
IŠ ARTI IR TOLI
Naujas 1955 specialus didelis sunkvežimis su pilna apdrauda. Pigus ir sąžiningas patarnavimas.
Šaukite:
R. ŠERĖNAS
4546 S. Wood St., Chicago 9
Ill. Tel. VI. 7-2972

JONAS GRADINSKAS
KRAUTUVĖ IR DIRBTUVĖ
Televizijos, radijas, patefonai, lempos, antenos, baterijos
J. G. TELEVISION CO.
2512 W. 47TH ST. TEL. FRONTIER 6-1998
Pas specialistą nupirksi pigiau, sutaisys geriau

PERKRAUSTYMAI — MOVING
Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Iš artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekančiai:
3415 S. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.
ANTANAS VILIMAS
Telefonas — FRontier 6-1882

DABAR JAU GALITE GAUTI TOWN OF LAKE UTILITIES KRAUTUVĖJE,
1800 West 47th Street
(kampas Wood Street)

NOW! You can afford WARM FLOOR HEATING in every room!
WITHOUT COSTLY, DIRT COLLECTING PIPES AND REGISTERS
Siegler Gas Heaters use the same patented revolutionary method of heating that made Siegler Oil Heaters famous!
Siegler PATENTED AUTOMATIC GAS HEATERS
Tropical Floor Heat

Prekiaukite su Vladislovu Klash, kuris jums duos geriausias sąlygas ar pirksite grynais pinigais ar išsimokėjimui. Nereikia įmokėti rankpinigių.
TOWN OF LAKE UTILITIES
FURNITURE AND APPLIANCES
1800 West 47th Street
(kampas Wood Street), Chicago 9, Illinois
Telefonas LAfayette 3-7771

Lietuvių Prekybos Namai

Rakandų yra visur, bet moderniškus, naujausio stiliaus baldus be sugadinimų, brokų rasite mūsų Prekybos įmonėje.

Kainos be užprašymo, išmokėjimai be finansų kompanijų. Pirkimai sekmadieniais be pardavimų taxų.

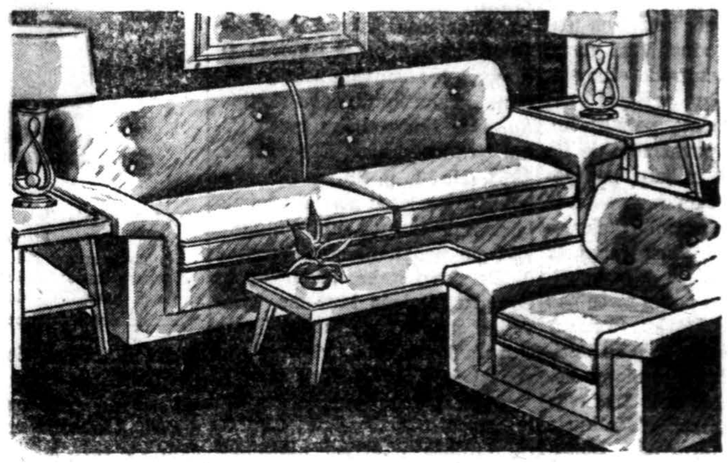

3 dalių svečių kambario baldai, nakčiai padaromos lovos dėl trijų asmenų, tik $119.00
Studio sofos, nakčiai lovos dėl 2-jų asmenų ..... $ 69.00
2 dalių 100% Nylon ar vilnos svečių kambario baldai, naujausių spalvų ir stiliaus .. $149.00
2 dalių svečių kambario baldai, 10 metų garantuoti, 1956 metų stiliaus, Nylon ar vilna $249.00

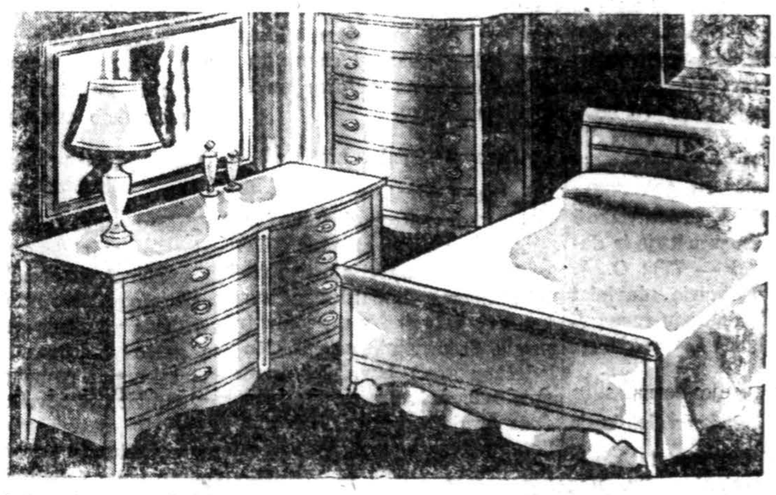

3-jų dalių miegamojo kambario baldai, ąžuolo ar riešuto medžio su puikiu veidrodžiu $149.00
4-ių dalių miegamieji, mahogoni, ąžuolo, riešuto ar vyšnių medžio $249.00
5 gabalų miegamieji naujausio stiliaus Brazilijos raudonojo medžio, su šlifuotu veidrodžiu $329.00

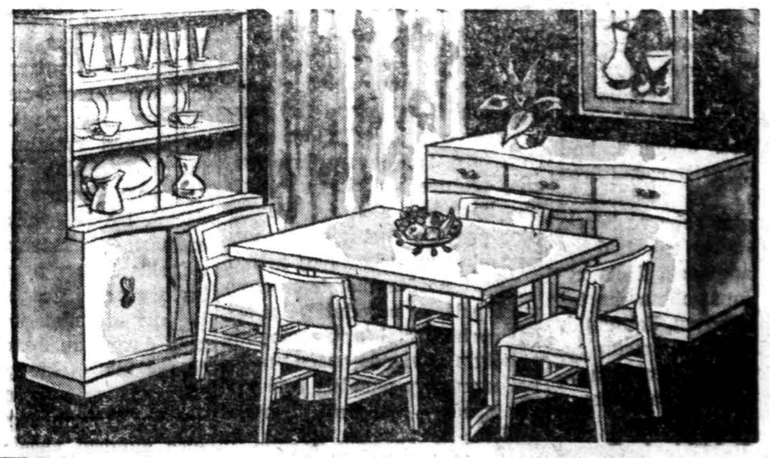

5 dalių valgomojo kambario baldai ąžuolo medžio su Formicos viršumi, tiktai $129.00
7 dalių valgomieji, raudonojo medžio, ąžuolo, riešuto medžio, dėl 12 asmenų, tiktai .. $249.00
9 dalių valgomieji dėl 16 asmenų, naujausio stiliaus, su šlifuotais stiklais, tiktai $399.00
KILIMAI: 9x12 gryna vilna, įvairių spalvų, tik ..... $ 59.00
9x12 199% vilna, 10 metų garantija $129.00
Televizijos Dumont, RCA, Admiral, Zenith, Traveler, Sylvania ir kiti, 1956 metų modeliai, nuo ..... $ 99.00
Virtuvėms stalai, 5 dalių Formica-top po ..... $ 39.00
7 dalių Formica-top stalai ..... $ 69.00
9x12 linoleum įvairių spalvų ..... $ 5.50

FURNITURE CENTER, Inc.
Įmonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS
3222-24-26 So. Halsted St. Tel. — Victory 2-4226
Atidaryta pirm.-ketv. 9 v. r. iki 9:30. v. v. kitom dienom 9 v. r. iki 6 v. v.
Sekmad. 10 v. r. iki 5 v. v.
KIEKVIENAS PIRKĖJAS ŠĮ MĖNESĮ GAUNA DOVANĄ — 14 DALIŲ IMPORTUOTĄ KAVOS SERVIZĄ.

Pasaka apie drąsų berną

ANTANAS VAIČIULAITIS, Washington, D. C.

Prieš kokius du šimtus metų mūsų parapijoje gyveno vienas ūkininkas. Jis buvo toks turtingas, kad pinigus laikė ne šikšnos kapšelyje, puode. Ir buvo jis dar labai šykštus: mitė sužiedėjusia duona ir nebaltinta putra. Atėjus nakčiai, jis savo lobį guldydavosi lovon, pažerdavo lange saują auksinių, ritinėdavo juos ir vis negalėjo atsidžiaugti, kaip dailiai jie žvilga mėnesienoje.

Kartą ūkininkas, grįždamas iš turgaus, peršalo, susirgo ir jau mato, kad reikės mirti. Jis vartosi lovoj nuo šono ant šono ir aimanuoja, kad teko palikti lobius. Bet ir mirties patale jisai buvo šykštus ir laužė galvą, kur čia paslėpus savo pinigus, kad niekas jų negautų.

Jis galvojo, galvojo ir vieną labai tamsią naktį išlipo iš savo guolio, pasikišo po milinės skvernu puodą su lobiais ir išselino pro duris. Nors diegliai varstyte varstė jo strėnas, tačiau senis nepaisė, nuspūdino už kluono ir apsidairė. Aplinkui buvo tylu, ir visi miegojo: žmonės pirkiose, gyvuliai tvartuose, žvirbliai palėpėse ir vilkai giriose. Net ir apuokas miegojo gluosnio drevėje.

Tada ūkininkas iškasė duobę, paslėpė ten savo pinigus ir, užvertęs juos atgal velėna, taip užkeikė:

— Aukso žiede papartėli, kas ieškotų pinigėlių, tegul velnias jį pagrobia, lai prasmegs su mano lobiais. Šurum-burum-bum.

Taip užkeikęs, senis atsikvėpė lengviau ir pasiguodė:

— Dabar ir mirti nebus gaila — taip gražiai visa kas susitvarkė.

Betgi jis džiaugėsi per anksti. Tas ūkininkas turėjo berną, kuris nakvodavo kluone. Išgirdęs lauke kažką krebždant, jis peludėje prišoko prie plyšio ir, akis išpūtęs, sekė, kas ten lauke darosi.

Seniui nušlepsėjus atgal į pirkę, bernas nusijuokė ir tarė sau:

— Nenusimink, dėde, tavo puodas paklius į geras rankas.

Į antrą dieną ūkininkas pasimirė. Jį jau ir palaidojo, prabėgo viena kita savaitė, o bernas vis vaikšto susikrimtęs ir kalba pats sau vienas:

— Jeigu būčiau turtingas, nu derėčiau timsrą žirgą ir, nujojęs į Vilniaus miestą, pirkčiau aukso žiedą ūkininko dukrai.

Ėjo diena po dienos.

Pagaliau kartą, sutemus, jis nutvėrė kastuvą ir eina ten, kur senis buvo savo lobius užkeikęs. O jo širdis taip smarkiai dunksėjo, kad, rodos, ims ir iššoks. Kasa bernas, meta velėnas ir vis neprieina prie pinigų. Jau, jau lyg cinktelės puodo dangtis, lyg sužvangės auksas, bet kaip nieko nėra, taip nėra, nors duobė galėjo būti gero sieksnio gilumo.

Bernas dar kartą pasispjaudė rankas ir, užsimojęs iš visų jėgų, smeigė į duobės dugną. Tik terkštelėjo — ir nusirito puodo dangtis jam po kojomis. Duobėje net nušvito nuo aukso.

Bernas čiupo puodą už ąsų ir jau trauks į viršų. Tik štai žiūri — žemė po jo kojomis žiojasi, o puodas slysta gilyn, traukdamas ir jį patį vis smarkiau ir smarkiau. Jis dar bandė į ką nors įsikibti, bet kur tau — kad nugarmėjo, tai nugarmėjo.

Taip jis krito tris dienas ir tris naktis, kol ketvirtą rytą trinktelėjo į akmenines grindis, net galvoj suspengė ir akyse pažaliavo.

Atsikvošėjęs ir gerą valandą paaikčiojęs, jisai ėmė žvalgytis kur patekęs. Ten nebuvo matyti jokio žmogaus, nei paukščio, nei kito kokio gyvo daikto. Tik toliau vartaliojosi paišinas vaikiukas ir net nedėbtelėjo į vaikiną.

— Mažiukas, ar nematei mano puodynės? — pasiteiravo bernas.

Vaikis nieko neatsakė, tik žaidė prie storų durų.

Priėjo bernas ir vėl norėjo klausti. Jau buvo ir prasižiojęs, tik ūmai nutilo ir įsižiūrėjo: gi mato, kad vaikiukas ant kaktos turi du ragučius ir kad ant kojų, vietoje pirštų, jam auga dvi kanopos, perskeltos kaip ožio.

Bernas atsargiai prabilo:

— Ar nepasakytum, kur aš patekau.

Vaikiukas dabar pasižiūrėjo ir tarė:

— Kas toks tu būsi, jei nežinai? Ar nematai, kad esi prie pragaro vartų. Tiesa, dabar ten prisigrūdo visokio šlamšto, kad net ankšta, bet nenusimink: rasis ir tau kokia vietelė.

— Man reikia ne tavo pragaro, o pinigų. Jie čia turėjo kur nors nukristi.

— Matau, kad patsai esi nelabai kantrus. Bet mes mokam ir tokiems ragus aplaužyti. O dėl pinigų ne taip lengva. Kas jau čia pateko, tai atgal negrįš. Bet ką aš kvaršinu sau galvą — nubėk aure tenai ir sužinok pas raštininką.

Ir velniukas vėl nusisuko nuo berno, pats sau vienas žaisdamas prie pragaro vartų.

Ką darys bernas — bijo pragaro, bet ir pinigų gaila. Pastovėjo, pastovėjo, pasikrapštė pakaušį ir nedrąsiai įkišo galvą pro vartus. Nieko neregėdamas, jisai pasukė ten, kur jam kipšiukas buvo ranka numojęs. Iš visų pusių į jį mušė sieros kvapas ir dūmai nuo liepsnojančios dervos. Juo toliau, juo buvo karščiau ir karščiau. Akims apsipratus, bernas pastebėjo, kad po liepsnas narstė dideli ir maži velniai. Juos išvydęs, jis buvo jau besisukąs atgal, kai prie jo prišoko tokis velnias, vienas iš tų stambiųjų, griebė už āpikaklės ir pakylėjo mesti į čia pat kunkuliuojantį katilą.

Bernas vos bespėjo surikti:

— Aš ne į katilą, o pas raštininką — su reikalu.

Velnias, nors ir nenoromis, paleido jį ir suniurzgė piktai:

— Žiūrėk, kitą sykį nesipainiok man po kanopomis. O raštininką rasi tenai.

Ir jis pamojo šake į vieną pragaro kertę.

Nūn bernui teko eiti siauru taku, pro dvi liepsnų sienas, ir buvo taip karšta, kad net jo skvernai apsvilo.

Jam priėjus, velnių raštininkas atsivožė storas jaučio odos knygas ir paklausė:

— Vardas ir pavardė? Kada mirei?

Net krūptelėjęs, bernas atsakė:

— Aš dar nemiriau.

Raštininkas pakėlė galvą.

— Kas čia per juokai? — rūsčiai pasakė jis.

Bernas nupasakojo, kaip gyvas nukritęs į pragarą.

Tada visi velniai, kiek tik ten jų buvo, suklego, mosikavo rankomis ir ginčijosi tarp savęs, kaip gyvas žmogus galėjo pas juos patekti. Aprimę, jie susėdo pasieniais, prisikimšo samanų ir arkliarūgščių į savo pypkutes ir laukė, kas toliau dėsis.

Raštininkas susiraukė, pagalvojo ir taip paaiškino:

— Jei tu būtum numirėlis, rastume tau čia šiokią tokią skylę, nes mūsų knygose pažymėta, kad žemėje esi visokių šunybių iškrėtęs. Bet dabar mes niekо negalim padaryti.

Bernas pagrasino:

— Tokioj dėtoj dar šiandien einu namo, pasiimu švęsto vandens — ir, čia grįžęs, jums sukursiu tokią pirtį, kad pragare neliks nė vieno kipšo.

Velniai nejuokais nusigando: taip jie bijojo švęsto vandens.

Raštininkas kibo bernui į ran kovę:

— Būk žmogus, — sakė jis, — kam ten gerus velnius gąsdinti. Verčiau bėgam ir pasišnekam su mūsų tėvu ir mokytoju.

Taip sakydamas, velnių raštininkas nutempė berną pas patį Liucipierių, kuris sėdėjo prirakintas geležiniame soste ir atrodė baisiai piktas.

Jis ištyrė berną nuo galvos ligi kojų ir tarė:

— Girdžiu — pradėjai čia purkštauti.

Vaikinas tylėjo. Jam buvo baugu, kad neimtų čia jo svilinti ar šake nepasmeigtų, kaip kokią varlę.

Liucipierius vėl prabilo:

— Tai ką — ar prasižioti nemoki?

(Nukelta į 7 psl.)

"SO EASY TO PRAY ALONG THE WAY"

WITH THE MOTORISTS' RECORDING ROSARY

The recording rosary is a genuine rosary permanently encased in plastic. It is ecclesiastically approved and "May have any & all Indulgences".

An ideal aid for sick people.

Queen of The Rosary Foundation, Dept. DC, St. Joseph, Minn. (A non-profit organization dedicated to spreading the devotion of the rosary)

Please send me .... recording rosaries ($2.00 post paid) $.... enclosed.

Name ....

Address ....

Vestuvių nuotraukos

Augštos rūšies fotografijos

Mūsų specialybė

Precin Photo Studio INC.

EDVARDAS ULIS, sav.

4068 Archer Avenue

Telefonas VIrginia 7-2481

Telef. REpublic 7-6?08

ADOMAS VAITKEVIČIUS

ANGLIŲ IR ALYVOS PARDAVIMAS

Visų rūšių namų apšildymo sistemos įvedimas, perdirbimas ir pataisymas

Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas

ATLAS FUEL CO.

Atstovas

4919 So. Paulina St.

PRospect 6-7960

MOVING

A. BENULIS, atlieka įvairius perkraustymus ir pervežimus iš tolimų ir artimų atstumų.

Telef. SE. 3-2146

arba BI. 7-7075

1885 CANALPORT

SEGHETTI TRAVEL BUREAU

2451 So. Oakley Avenue Tel. YArds 7-3278

MES PARUPINAME KELIONES LĖKTUVAIS, GELŽKELIAIS, AUTOBUSAIS IR LAIVAIS.

Sutvarkome dokumentus norintiems atvažiuoti į Ameriką. Parūpiname dokumentus norintiems išvykti į užsienį. TURIME IR LIETUVIŲ Skyrių. Pildome afideivitus. Pasinaudokite.

MES PRISTATOME ANGLIS BEI PEČIAUS ALIEJŲ DIDELIAIS IR MAŽAIS KIEKIAIS!

Mes taipgi perkraustome jūsų baldus saugiai — keletą blokų ar keliasdešimts mylių. Reikale šaukite mus.

Vieno kambario baldus arba viso namo — kreipkitės pas mus. Turį daug metų patyrimo perkraustymo darbe.

STASYS FABIJONAS

2146 So. Hoyne Avenue Tel. VIrginia 7-7097

Pradėkit Taupyti Šiandien, Turėsit Rytoj!

Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje BRIGHTON SAVINGS and LOAN!

Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki $10,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N

4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.

CHARLES ZEKAS, Sec's

OFISO VALANDOS:

Pirmad., antrad., penktad. ir šešt. 9 v. ryto iki 4:30 p. p. Trečiad. 9 ryto iki 12 v., o Ketvirtad. 9 val. iki 8 vak.

1956 METŲ • TELEVIZIJOS •

FM ir NEŠIOJAMI RADIJAI

Augštos kokybės fonografai

— DULKIASIURBLIAI —

Elektriniai laikrodžiai

VIDAUS IR LAUKO ANTENOS

— TV IR RADIJO LEMPOS —

BATERIJOS — DALYS

Visų radijų, fonografų, TV ir rekordavimų aparatų TAISYMAS

atliekamas patyrusių inžinierių

— VISKAS GARANTUOJAMA —

Kainos žemiausios

DAINA TELEVISION sales-service

3130 So. Halsted — DA 6-6887

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR GASOLINO STOTIS

Atliekami lyginimo ir dažymo darbai. Taisomi motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. MOBILGAS benzinas, įvairių rūšių alyva, baterijos ir automobiliams dalys. Firestone padangos.

1934 West 59th Street Tel. GRovehill 6-9136

M. ČESAS, patyręs auto specialistas

SUTVARKYKITE LAIKU SAVO AUTOMOBILĮ

Complete Auto Service

4542-44 S. Western Ave. Tel. CLif. 4-0079

Sav. Stasys Dapkus, prityręs mechanikas, turįs moderniausius įrengimus, gerai ir nebrangiai pataiso karoseriją ir nudažo, taip pat sureguliuoja motorą, kad taupiau naudotų benziną ir alyvą. Jis šioje srityje dirba nuo 1936 metų, taip kad jo darbu būsite patenkinti. Namų telef. WAlbrook 5-7580.

TELEVIZIJOS, RADIO IR PHONOGRAFŲ TAISYMAS IR PARDAVIMAS

Geriausios firmos — garantuotos dalys. Prityrę mechanikai darbą atlieka sąžiningai ir greitai.

FRANK'S TV & RADIO

SALES & SERVICE

Pranas KERŠIS — Paulius F. ENDZELIS

748 West 33 Street CAlumet 5-7252

BUICK'AS LIETUVIŠKAS AUTOMOBILIS

PARKHOLME SERVICE STATION

5000 W. Cermak Rd., Cicero, Ill.

Lietuviška gazolino stotis ir automobilių aptarnavimas

William J. Grigelaitis, sav.

VIKTORO KOŽICO

CALL ME MOTORS CO.

Lietuviška gasolino Shell stotis ir Auto taisymas. 5759 S. Western Ave. Tel. RE 7-9533. Atliekami motorų remontai, lyginimo, dažymo darbai ir keičiamos dalys.

ALGIRDAS LANDSBERGIS

KELIONĖ

V. Adamkevičiaus aplanka

Užsakymus su pinigais siųskite:

259 psl., kaina $2.50

DRAUGAS, 2334 S. Oakley Ave., Chicago 8, Ill.

...sios nuostabios ir nepaprastos šių gos personažus štaip įvertina rašytojas Gliauda: "...Weiss — paniekintas niekintojas, bet turįs savyje Fra Angelico angelų varsų gamą, Tatjana—nesuprantanti sielos sąvokos, bet mylinti skaisčia meile. Pagaliau Julius... pasiilgęs skaistumo ir nesuvokiąs jo esmės, drąsus be drąsos, nesuprantąs pavojaus beprotiškimo procese".

MUTUAL FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSN.

SAVINGS INSURED UP TO $10,000

pataria:

1. Nepraleiskite visų uždirbtų pinigų. Taupykite nors dalį.
2. Pinigams padėti nereikia važinėti. Juos galite pasiųsti paštu. Mes apmokėsime pašto išlaidas.
3. Planingas taupymas visados moka gerus dividendus.

2202 WEST CERMAK ROAD

Tel. VIrginia 7-7747

JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres.

Chartered and Supervised by the U. S. Government

ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų. Ketv. nuo 9-tos val. ryto iki 8 val. vak. Šeštad. nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų. Trečiad. visai neatidaroma.

Jūsų ir Jūsų šeimos saugumui

Jei turite Universal Savings sąskaitą, tai galite būti tikri:

Kad Jūsų taupomi pinigai atneš Jums daugiau pelno...

Kad Jūs turite lėšų nelaimės atveju...

Kad Jūs galite pirkti pageidaujamą prabangos daiktą tada, kada norite...

Kad turėsite pinigų, kada jie bus reikalingi.

Tarnavome bendruomenei ištisus 32 metus be pertraukos, ir tarnybą plečiame. Universal Savings yra draugiška finansinė įstaiga, aptarnaujanti Jūsų kaimynus ir norinti patarnauti Jums.

Esame Federal Savings and Loan Insurance Corporation narys. Santaupos apdraustos iki $10,000.00.

UNIVERSAL SAVINGS and Loan Association

1800 SOUTH HALSTED STREET

Perskaitę dienr. "Draugą", duokite jį kitiems.

Biznieriams apsimoka skelbtis dienr. "Drauge".

Nuo 1924 iki 1955

AUGŠTAS DIVIDENDAS UŽ TAUPOMUS PINIGUS — PILNAI APDRAUSTAS IR PELNINGAS SAUGUMAS

PATARNAVIMAI VELTUI VISIEMS MŪSŲ NARIAMS

Štai kodėl apsimoka taupomus pinigus padėti į CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASS'N: 1. Pas mus visi indėliai yra apdrausti iki $10,000.00. 2. Pas mus taupomi pinigai buvo ir yra išmokami pagal pareikalavimą. 3. Per 31 metus CHICAGO SAVINGS visada 100% išmokėjo taupytojams indėlius ir visada mokėjo augštesnį dividendą, negu kitų finansinių įstaigų. 4. Pas mus taupytojai gali iškeisti čekius, apmokėti geso, elektros, telefono sąskaitas, Real Estate ir Income Tax mokesčius ir visas kitas bilas mūsų Special Money Order čekiais. Mes nieko neskaitome už šiuos patarnavimus. 5. Parduodame ir keičiame valstybės bonus. 6. Teisingomis sąlygomis duodame paskolas perkant namus.

Pas mus yra šie taupymo skyriai: optional, investmentų, vakacijų, Christmas Club ir Bonus Savings. Kviečiame visus taupyti šioje pačioje progresyviškiausioje lietuvių taupymo bendrovėje.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

6234 South Western Avenue JOHN PAKEL, Prezidentas GRovehill 6-7575

VALANDOS: Pirmadieniais nuo 12 iki 8 val. vakaro. Antradieniais ir Penktadieniais nuo 9 iki 6 valandos po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta visą dieną. Šeštadieniais nuo 9 ryto iki 2 val. po pietų.

Nuo 1924 iki 1955

Biznieriams apsimoka skelbtis dienr. "Drauge".

LAIŠKAI IŠ AFRIKOS

Mieloji Ada,

išsiskirstė visi mūsų draugai ir pažįstami: vieni išvažiavo į Australiją, kiti įsikūrė Kanadoje, treti stato, sako, sau namelius Amerikoje. Visi, kaip girdžiu, vėl susirinko mažomis krūvelėmis, įsijungė į lietuviškas kolonijas, atrado senuosius draugus, susirado naujų, sukūrė plačiame pasaulyje šimtus mažučių Lietuvėlių. Tiktai mes, štai vieniši šitame krašte, kur tikrai, turbūt, daugiau eskimosų surasi, negu lietuvių. Ir kartais, einant svetimo miesto gatvėmis, girdint nesuprantamų kalbų nuo latinį erzelį, įstringa į galvą ir nuolat per prievartą kartojasi senas kadaise išmokto eilėraščio posmas:

"Oi varna, varna, sese pilkoji
Koks gi velnias čia nešė tave,
Čia tau ne tėviškės mano žalioji
Ošianti, ūžianti, tanki giria".

O atnešė mus čia iš tiesų tasai velnias, kuris nuolat tyčiojasi iš mūsų, kurį mes paprastai vadiname atsitiktinumu, likimu. Vieną vakarą, Paryžiuje, kai įkniubęs į knygas bandžiau suprasti XVIII-jo amžiaus Prancūzijos meno problemas — tuo tada domėjausi, iš to duoną valgiau — pašaukė mane prie telefono.

— Allo! Algirdas?

— Taip, kaip paprastai.

— Čia Georges. Ar nori važiuoti į Egiptą?

— ???

— Jei nori, tai sėsk į metro ir už pusvalandžio atvažiuok. Pas mane kaip ti kyrą vienas ponas, kuriam reikalingas profesorius Aleksandrijos universitetui.

Stovėjau, minios spaudomas, prigrūstame metro vagone, ir veltui bandžiau susikaupti ir išsiaiškinti: noriu aš važiuoti į Egiptą ar ne? Palaidos mintys ir vaizdai švysčiojo galvoje — Egiptas: piramidės — Šventoji Šeima — Krokodilai — arabai — miražai — kupranugariai.

Kai dabar, prabėgus eilei metų, pasižiūriu į savo praeities miražus, nusišypsau: miražų pasaulyje nėra, nei kraštų su miražais. Miražus žmogus nešioja savo širdyje. — Tiesa, ir krokodilų nėra, ir tai gerai. Pasirodo jau nuo seno, nuo Herodoto laikų egiptietiškoje Nilo dalyje jų nebėra. Ir kupranugarį retai Aleksandrijos gatvėse besutiksi, nebent kai jis iškilmingai, lėtai, rimtai ir išdidžiai neša savo tarpukupryje išsidabinusią jaunamartę, apsikarsčiusią puodais ir baldais, į naujus laimės (ar verguvės?) namus.

Piramidės, tiesa, dar tebestovi, jos dar ilgai stovės. Tačiau jos apsuptos smėlio, jos išblanks ta smėlio mariose, ir smėlio tai tikrai daug šiame krašte prisirinkę: ir kai "pučia vėjas nuo piramidžių", kaip sako Henrikas Radauskas, kai karštas hamsinas ima pūsti iš dykumos, kai užsidaręs langines ir langus sėdi prieblandoje ir matai, kaip per ketvirtį valandos grindys, baldai ir tavo paties rankos ir šnervės apsitraukia vis storesniu smulkaus smėlio sluogsniu, — pagalvoji, kad žmogaus darbai ir veikalai, bokštai ir piramidės, visdėlto labai trapūs, kad tai niekis prieš Gamtos užsispyrimą.

Gyvenu, tiesa, Šventoje žemėje. Ištisus metus, eidamas į darbą, turėdavau skersai pereiti visą kapinių kvartalą. Ilga gatvė, o abiejose jos pusėse — vartai su užrašais: graikų-ortodoksų kapinės, graikų-katalikų kapinės, egiptiečių-graikų-katalikų kapinės — ir taip be galo. O ant paskutinių kapinių vartų užrašas: Cemeterium latinum terrae sanctae. Praeidavau kuone kasdien, iš įpročio skaitydamas užrašus, ir tik po metų staiga ding telėjo mintis: juk, jei mirsiu, tai čia parinks man vietą pailsėti, juk tada gulėsiu Šventoje Žemėje. — Visa aplinka, kurioje gyvenu, taip nepanaši į Šventą Žemę, kad reikėjo konkrečiai pagalvoti, su Šv. Pranciškum, apie savo "morte corporale", apie savo kūnišką mirtį, kad įsisąmonintum, kur randiesi. Ypač, kad vietiniai prancūzai dažnai suėję mėgsta dainuoti Afrikos disciplinos batalionų, vadinamų "bat'd'Af" dainą apie tą prakeiktą Afrikos žemę, kurioj lemta žmogui pastipti.

Taigi, mano vaikystės miražų Egiptas, ar tai šventoji, ar prakeiktoji žemė? **Algirdas**

Knyga kunigams

Neseniai išėjo iš spaudos Eugene Masurę veikalas "Parish Priest", į anglų kalbą išvertė Angeline Bouchard. Išleido Fides leidykla (21 W. Superior, Chicago 10, Ill; vienas iš jos vadovų yra lietuvis J. Vilimas). Knyga turi 255 puslapius. Jos įžangą parašęs Katalikų universiteto Washingtone profesorius dr. P. Parente. Veikale dėstoma apie kunigo šventumą, kunigystės sakramento malonę, kunigo uždavinius ryšium su katalikų akcija, asketinio gyvenimo būtinumas. Priede — Prancūzijos vyskupų žodis, Paryžiaus kardinolo Suhard paskatinimas, Kunigų sąjungos raportas. Knygos autorius yra teologijos ir filosofijos daktaras, Lille seminarijos direktorius kan. Eug. Masure. Prancūzijoje ši knyga pasirodė jau po II Pasaulinio karo, taigi visai naujas veikalas.

KRONIKA

● **Dr. Adolfas Damušis,** savo moksliniais darbais yra atkreipęs amerikiečių dėmesį, ir jo pasiekti laimėjimai atžymėti veikale: "American Men of Science" pirmame tome. Čia iš lietuvių dar yra įrašyti **dr. T. Vėbra, Alikonis.**

● **Feliksas Breimeris,** Chicagoje gyvenąs poetas, parašė istorinę dramatizuotą poemą "Vytauto sūnūs", turinčią apie 500 eilučių.

● **Komp. Vl. Jakubėnas** paruošia multiplikavimui kaikuriuos savo kūrinius, kurie bus pasiunčiami į Vokietiją, kur komp. V. Banaitis planuoja lietuviškų kūrinių išpildymą Europos publikai.

Dievo įsakymai yra geležiniai pančiai, kol jų bijomės, ir — auksiniai pančiai, kai juos mylime. — **Liaudies priežodis**

ŽIŪRĖKITĖ
Kas Yra Mūsų Pirkėjai!
Geriausi žmonės — kaip eiliniai, taip ir profesionalai — iš arti ir toli lanko
METRIKIŲ FARM FOOD CO. KRAUTUVĖ
1804 West 47th Str.
Arti Wood Str.
Chicago 9, Illinois
Telef. YArds 7-8393
VYRIAUSIA LIETUVIŠKŲ VALGIŲ BŪSTINĖ

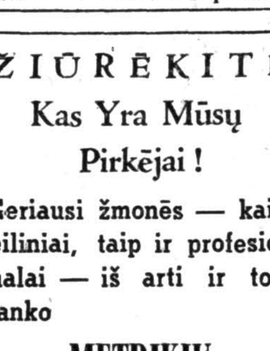

JUDITA
Metrikaitė
SURIŲ KARALAITĖ

Vokietijos išradimai aviacijoje

Šį rudenį Muencheno aerodrome Oberwiesenfeld įvyko 21 naujai Vokietijoje sukonstruoto lėktuvo bandymas. Praėjo vos penki mėnesiai, kaip Vokietija vėl atgavo oro skraidymo laisvę. Iš šių 21 lėktuvų — 8 su motorais, o vis kiti planeriai. Bandymai įvyko gausiai dalyvaujant vokiečių ir užsienio ekspertams.

Specialistai buvo tiesiog nustebinti Vokietijos pažanga ir pajėgumu aviacijos srity. Ypač dvi vokiečių mašinos atkreipė jų dėmesį: Fibo RW. 3 — konstruktorius Fischer ir Do. 27 — konstruktorius Dornier: šis lėktuvas pagamintas Ispanijai. Fischerio dviejų vietų lėktuvo propeleris pastatytas ne iš priekio, bet lėktuvo gale. Do. 27 pasikėlė stačiai į dangų. Šio tipo lėktuvo starto kampas yra viduris tarp aeroplano ir helikopterio.

"Sunku tikėti", kalbėjo ekspertai, "kad šis lėktuvas, tokio mažo greičio, galėtų laikytis ore", kai šis šešių vietų aeroplanas staiga atrodė kabantis ore.

Po skraidymo lėktuvas nusileido — visai mažoje aikštėje.

Greitu laiku Vakarų Vokietija larukia oficialaus leidymo 150 privačių lėktuvų. Pigiausia kaina bus nuo 8000 iki 12000 vok. markių, lėktuvams vieno ir dviejų vietų.

FLORIDA'S ESSER'S IDEAL CLIMATE
The Perfect condition for
• CORRECTIVE EXERCISE
• FASTING
• SUNBATHING
• REST
• NATIONAL FOODS
• VACATIONING
For particulars write to Dept. A. F.
ESSER'S HYGIENIC REST RANCH
P. O. Box 161, Lake Worth, Fla

AUDYKLA JUOSTA
Sav. Kazys Prišmantas
1805 West 46 Street
Chicago 9, Ill.
Telef: LAfayette 3-3085
Gamina juostas, takelius, juosteles pagalves vardinių, gimimo ir kitų progų dovanoms. Taip pat galima gauti ir knygų.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS
K. KALNĖNAS
6402 S. Fairfield Ave., Chicago 29
(3-čias augštas, durys po kairei, art. 63-čios gatvės ir California Ave.)
duoda tremtinys prieš karą baigęs Čikagos universitetą.
1 dol. 25 ct. val. — privačios.
VERTIMAI - ANKETOS - LAIŠKAI

Come In And Browse Around!
BIG FALL SALE
— ON —
EVERYTHING IN ELECTRICAL APPLIANCES
AT VERY LOW PRICES
Courteous Service at all times
WHOLESALE APPLIANCES
2310 SO. CICERO AVENUE
CICERO, ILLINOIS

ANYBODY IS A MECHANIC
IN OUR NEW
U-DO-IT
WE HELP YOU
SELF SERVICE GARAGE
6848 West 16th Street
Berwyn, Ill., tel. Stanley 8-0733
Latest equipment to assist you.

COMPTOMETRO–MAŠINRAŠČIO MOKYKLA
Priima naujus kursantus kiekvieną savaitę. Per 3-4 mėn. išsivaduosi iš dulkino fabriko ir dirbsi švarioj raštinėj. Skambink tuojau Mokyklos Vedėjui P. Kesiūnui tel. BIshop 7-3013 arba kreiptis tiesiai į mokyklą 938 W. 31 Pl.

Chicagos švariausias ir moderniškiausias Piknikų Daržas — BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road,
Willow Springs, Illinois

RUDENINIS IŠPARDAVIMAS
Geriausios kokybės kostiumai, paltai, "topcoats" Vyram ir Moterim. Jums tiesiog iš fabriko — už urmo kainas. Didelis pasirinkimas rudeninių medžiagų.
$45.00 vertės
$25.00 ir augščiau

Mes taippat turime rūbus pagal užsakymą nuo $32.50 iki $61.50. Mes irgi siuvame rūbus dvasiškiams.
JIM FOSTER CLOTHES
(Įsteigta 1908)
2250 South Spaulding Avenue
VAL.: Pirmad. iki 8:30 v. v. Šeštad. iki 2:30 p. p. Kitom dienom iki 5 v. v.

K. GASIŪNAS SIUVĖJAS MOTERŲ RŪBŲ
Priima moteriškų kostiumų ir paltų užsakymus. Iš įvairių kailių užsakyti paltai duodami išmokėjimui. Jie toli pralenkia savo kokybe gatavus ir pigiau kainuoja.
6715 SOUTH MARSHFIELD AVENUE
Chicago 36, Illinois . . . Tel. REpublic 7-6329

REFINANCE
AUTOMOBILIO MOKESČIAI
Jei jūsų dabartinis mokestis yra per augštas, leiskite Drovers perfinansuoti jūsų automobilį žemomis mokėjimo sąlygomis.
yra lengva bendradarbiauti su DROVERS
The Drovers Banks
47th Street & Ashland Avenue YArds 7-7000
Since 1883

Mano namiškiai taip . . . O kaip tavo?
Tiek daug žmonių jūsų apylinkėje taupo su apdraustu saugumu pas District Savings delto kad nėra nei patogesnės, nei draugiškesnės, nei rūpestingesnės vietos taupymui.
Kiekviena sąskaita yra saugiai apdrausta iki $10,000 ir dividendai yra prirašomi du kart kiekvieną metą.
Atvykite, patys pamatykite kodėl daugiau ir daugiau žmonių pasirenka District Savings.
DISTRICT SAVINGS
3430 SOUTH HALSTED ST
CLiffside 4-0104

The Photographer To LOVELY BRIDES Everywhere
THE Paul STUDIO
home of MODERN photography
Gowns by Martha
PORTRAITS • CANDIDS
3213 S. Morgan St. YArds 7-5858

"M-m" LADIES, BIG PROFITS
That will enable your clubs to carry out it's worthy projects can be had thru the franchise for the sale in your city of . . .
"m-m" BENSON'S "m-m"
Old Home Style Sliced Fruit Cake
"A Planned Community Service"
By selling the very best sliced fruit cake you ever tasted. For details write today:
For Community Club Plan for your Club or organization: Dept: DC.
BENSON'S BAKERY
Athens, Georgia

AR NORITE BŪTI KUNIGAIS?
Tėvų Marijonų Kongregacija, a. a. Arkivyskupo Matulevičiaus, MIC, atgaivinta, kviečia pas save kandidatus į kunigus. Tėvai Marijonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe: Dievui leidžiant jie darbuosis ir Lietuvoje; jie veda mokyklas; redaguoja laikraščius; skelbia misijas. Pasiaukokite Dievo tarnybai; darbuokitės po Panelės Švenčiausios vėliava; stokite į Tėvų Marijonų Kongregaciją; rašykite novicių vedėjui. Laiške pažymėkite kiek mokslo baigėte, kiek amžiaus ir koks sveikatos stovis. Laišką siųskite žemiau paduotu adresu.
AR NORITE BŪTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?
Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurie dirbtų įvairius vienuolijos darbus mokyklose, spaustuvėse, raštinėse, bažnyčiose ir kitur. Labai pageidaujami moką kokį amatą. Norintiems pramokti kokio amato bus sudaryta proga.
Paaukokite savo jėgas, gyvenimą ir sveikatą Dievui ir Panelei Švenčiausiai. Tapkite Broliais Marijonais. Susirašykite su novicijato vedėju: pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslus.
MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY, CLARENDON HILLS, ILLINOIS

DINE
JUCUS SISTERS RESTAURANT
(Naujai) dabar atidarytas
Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį.
29 metai toje pat vietoje.
1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu!
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.
GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

Pasaka apie berną

(Atkelta iš 5 psl.)

— Ką veiksi nemokėjęs, — atsakė bernas.

— Matyt, kad iš tavęs geras diegas, — vis niurnėjo Liucipierius. — O buvau manęs tau čia duoti šiltą vietelę...

— Labai ačiū už gerą širdį, — mandagiai atsiliepė vaikinas. — Bet man rūpi ne įsitaisyti pas jus, o kaip mano puodą su pinigais atgavus.

Licipierius valandėlę svarstė sau vienas.

— Reikės su tavim griežtai pasielgti, — tarė jis. — Su tais savo šventais vandenimis gali mums padaryti žalos, ar man ligą įvaryti.

Bernas susitraukė į kuprą laukdamas, kas bus. Prie jo prišoko pora velnių su šakėmis ran kose, pasiruošę durti, jei tik Liu cipierius mostelės ranka.

Tasai gi tarė:

— Prieik!

Bernas priėjo.

— Pasilenk!

Vaikinas pasilenkė.

Tik štai velnių vadovas, nieko neįspėjęs, kad spirs bernui iš paskos, jog vyrukas, lyg kokia kulka, nuzvimbė į orą, pramušė pragaro lubas ir nė nepasijuto, kaip trinktelėjo į kažkokios trobos kraigą, paskui nuriedėjo stogu ir nukrito ant žemės.

Atsigaivaliojęs iš savo puolio, bernas mato — betįsąs prie kluono, o šalia ir puodas begulįs. Pinigai buvo į visas puses pabirę, kaip medžio lapai rudenį.

Ir dar mato jisai, kad už kluo no, į tvorą atsirėmusi, stovi mer gina ir rauda gailiomis ašaromis. Geriau įsistebėjęs, jisai pažino, kad tai ūkininkaitė, kur jisai bernavo.

Atsikėlęs jisai priėjo prie mer ginos ir paklausė:

— Ko verki?

Kaip neraudosi ir ašarų neliesi, — skundėsi jinai. — Prieš trejus metus pas mus buvo bernas, o paskui ėmė ir pražuvo, kaip adata kupetoj šieno dingo. Toks dailus, toks dailus jisai buvo, — kur aš antrą tokį besurasiu!

Ir kad pasileis ji rėkti, net laukai skambėjo.

— Prieš trejus metus? — netikėdamas sušuko vaikinas ir netyčia čiuptelėjo sau už smakro.

Ten gi beželianti barzda, kaip didžiausia giria.

— Tai iš tikrųjų gal aš ten tiek sugaišau, — pamąstė sau bernas.

Tuo tarpu ūkininkaitė nusivedė jį pirkion, pasisodino už stalo, padėjo sūrio su medum ir kviečia valgyti.

Jisai betgi nieko neėmė į burną, tik padavė merginai žirkles ir sako:

— Pirmiau nukirpk man barzdą.

Ką jį darys — ima ir kerpa. Kerpa kerpa, net jau ir apilso, kol pagaliau nugenėjo pusę barz dos ir pasirodė berno žandai.

Tik staiga mergina kad suriks pažinusi — ir ar neparpuls jinai apalpus!

Kai ji atsigavo, bernas jai apsakė, kas buvo jam atsitikę, o paskui įsisodino ją į ratus, nusivežė pas kleboną ir padavė užsakus.

Po trijų savaičių jie iškėlė vestuves, per kurias bernas ne tik kad visus girdė, valgydino ir šokino, bet dargi, priėję prie puodynės, rieškučiomis samstė pinigus ir barstė į visas puses. Žmonės iš vestuvių grįžo žvangindami auksu ir sidabru ir pas kui jie dar ilgai pasakojo savo vaikams ir vaikų vaikams, kaip ten buvo linksma ir gražu.

Prof. dr. A. Paplauskas-Ramūnas Ottawos universiteto pedagoginių mokslų katedros vedėjas, pakviestas į redakeinę tarybą tarptautinio pedagoginių mokslų žurnalo, kurį leidžia UNESCO

KRONIKA

● **Jurgis Petraškevičius** Montrealio (Kanadoje) dienraštyje "The Gezette" išspausdino laišką, kuriame atsiliepia į to laikraščio korespondento Norman Smith straipsnius apie tariamą Maskvos progresą ir bolševikų dinamiškumą. Petraškevičius primena komunistų propagandinį uolumą svečiams rodyti rinktinius dalykus. Maskva nebuvo pastatyta tik vakar. Daugelis jos pastatų, (kaip ir tas pats "Bolšoj Teatr") yra dar pastatyta caristinės Rusijos. Perspėdamas prieš suklaidintų korespondentų pertiekiamą ružavą propagandą, Petraškevičius laišką baigia mintimi — mes niekam nepagelbėsime meluodami patys sau.

● **Dr. Juozas Kaškelis** parašė knygą **Komunizmas be kaukės.** Veikalas turi 116 pusl., išleistas Montrealyje, Kanadoje. Autorius apibūdina, kas yra komunizmas, duoda komunistinio internacionalo istoriją, nusako jo organizaciją ir uždavinius. Aprašomi komunistų partijų veiklos metodai, apžvelgiant atskirus jų periodus. Pavaizduojami kominterno-kominformo ir komunistų partijos ryšiai su SSSR. Faktais nušviečiama, kaip komu nizmas yra priešingas tautiškumui, religijai. Autorius plačiai supažindina su komunizmo vartojamomis teroro priemonėmis. Įdomus skyrius — Sovietų pasiuntinybės veikla Lietuvoje, kaip per ją buvo slapta gabenama raudonoji literatūra, įvedami agentai, organizuojamas špionažas, vykdoma infiltracija įvairiose, net patriotinėse, organizacijose, telkiama net sprogstamoji medžiaga. Patiekiama komunistinio sąjūdžio istorija Lietuvoje. Pagaliau — nusakomi kovos būdai su komunizmu; kova turi būti nukreipta prieš pagrindines komunizmo klaidas: racionalistinį materializmą, antiasmeniškumą, ekonominių dalykų primatą, žemiškąjį jo mesianizmą, tautiškumo paneigimą, valstybės tolalizmą, technikos dievinimą, brutalius kovos metodus, SSSR imperializmą. Gaila, kad autorius visiškai be reikalo komunizmą gretina prie religijos, kad ir vadindamas jį pikto religija (plg. pusl. 5), nors paskui griežtai tą pats paneigia, tvirtindamas (pusl. 46): "Komunizmas ir bet kokia religija yra dvi priešingybės, idėjiniu atžvilgiu nieko bendro neturinčios".

● **Chicagos teatralai** šiuo metu dirba dviemis grupėmis: vieni stato veikalą "Buhalterijos klaida", ir jį pamatysime apie gruodžio mėn. vidurį, kiti ruošia "Prieš srovę", numatomą pastatyti po Naujų Metų, Jaunimo teatras, kuriam vadovauja mok. A. Dundulis ir kuris priklauso Liet. Mokytojų sąjungai Chicagoje stato naują veikalą — "Kalvio sūnus". Lietuvių bendruomenės apygarda eina į talką teatralams, sudarydama teatro administraciją, kuri perims tech niškuosius ir finansinius rūpesčius. Kad būtų ruošiamas teatralų prieauglis, Kultūros tarybo je kilo mintis organizuoti vaidybos studiją. Tą mintį patvirtino Kultūros tarybos plenumo posėdis ir studijoje sutiko dirbti mūsų žymesnieji teatro žmonės Chicagoje. Siekiama turėti pastovią bent 20 asmenų grupę, kuri norėtų studijuoti vaidybos meną, atliktų praktiką scenoje. Apie vaidybos studijos pradžią ir registraciją bus pranešta vėliau. (A. Gint.).

● **Vliko informacijos** plačiai pasiekia pasaulio spaudą. Šiomis dienomis Madrido dienraštyje Ya skaitėme ilgą pranešimą apie Vliko atsiliepimą Sovietų vadams, norintiems tremtinius susigrąžinti į okupuotą Lietuvą. Dienraštis kartoja Vliko mintis, kad tremties lietuviai nebuvo ir nebus Sovietų piliečiais. Vėkarų Europoje lietuvių niekas nepersekioja, tik sovietai naudoja terorą net ir siekdami susigrąžinti tremtinius. Vlikas, norinčiai susigrąžinti tremtinius Maskvai, primena grąžinti iš Sibiro ten išvežtuosius lietuvius.

● **Dail. Vyt. Virkau** toliau tęsia meno studijas Chicagos Meno institute, siekdamas magistro laipsnio.

Okupuotoje Lietuvoje

● **Lietuvoje nutarta surengti** "lietuviškų pjesių šiuolaikine tematika apžiūrą". Veikalais "šiuo laikine tematika" vadinami tokie, kurie ko plačiausiai skleidžia bolševikines idėjas, kaimo suskurdinimą ir sukolchozinimą vadina "didžiausia pažanga" etc. Per šią "apžiūrą" dramos teatrai turi parodyti po vieną-du spektaklius. "Apžiūra" įsakyta pravesti tuo pačiu metu Kaune ir Vilniuje.

Numatytos pastatyti Baltušio, Griciaus, Grušo, Viliūno pjesės, taip pat Bielazaro "Auksinės marios".

PUOŠMINAI SU "JĖZAUS" VARDO UŽRAŠAIS

Šiuo laiku Church Enterprises kompanija iš Culver, California, yra pradėjusi gaminti gražius puošminus su "Jėzaus" vardo užrašais. Tie puošminai yra pritaikinti vyrams ir moterims ir Kristaus vardas yra įrašytas į puošminus senoviška Aramajikų kalba.

Minėti puošminai yra pagaminti iš 18K aukso ir niekad nenubluks. Jei kaikurios bažnytinės organizacijos norėtų pirkti šiuos puošminus didesniais kiekiais, tai bus galima duoti didesnią nuolaidą. Pasiskaitykite mūsų skelbimo dėl tolimesnių informacijų.

(Skelb.)

P. & J. JOKUBKA
TV, DEIMANTAI IR LAIKRODŽIAI
Pardavimas ir Taisymas
4102 Archer Ave., at Mozart
Chicago 32, Ill. — Tel. LA 3-8611

SOPHIE BARCUS
RADIO PROGRAMA
Iš WGES stoties — Banga 1390
NUO PIRMAD. IKI PENKTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryte
ŠEŠTAD. 8:30 iki 9:30 ryte
PIRMADIENNIO vak. nuo 7—8 v.
SEKAD. 8:30—9:30 v. r. iš stoties
WOPA — 1490 kil.
Chicago 29, Ill. HEmlock 4-2413
7121 So. ROCKWELL ST.

FOR MEN AND WOMEN
JESUS SIGNATURE !
CUFF LINKS & BROOCHES
THE IDEAL GIFT !
These exquisite pieces of unusual jewelry, Jesus Signature in Aramaic (the language He used) are conversation pieces that will be admired and talked about every time you wear them.
Cuff Links ($2.25) matching Tie Clasp ($1.25) Women's Brooch ($1.15). May be ordered in 18K oxidized gold or rhodium, non — tarnish platinum finish.
Unconditionally guaranteed
Not sold in Retail Stores. Discounts to Churches and organizations for fund raising. Send your order to Dept. MC.
CHURCH ENTERPRISES
8522 Washington Blvd.
CULVER CITY, CALIFORNIA

CONRAD'AS FOTOGRAFAS
(LIETUVIS)
Moderniškai įrengta vieta įvairioms nuotraukoms. Specialybė — vestuvės. Jaunavedžiams duodama puiki ir brangi dovana. Sąžiningai ir gražiai atliekamas darbas.
414 West 63rd Street
Tel. ENg. 4-5883 arba ENg. 4-5840

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvių ir kitų papuošimų.
2443 WEST 63RD STREET
Tel. PRospect 8-0833 ir PR 8-0834

• beautiful Christmas Cards
AT A REASONABLE PRICE
21 for $1.00
• IF YOU WISH TO HELP THE NEGRO APOSTOLATE, PLEASE ORDER NOW!!
Father Kuhl, Rector, Dept. DC
ST. AUGUSTINE'S SEMINARY
Bay St. Louis, Mississippi

KOKIĄ DAINĄ ARBA MUZIKĄ JŪS GERIAUSIAI MĖGSTATE?

Parašykite ar atneškite į **BUDRIKO KRAUTUVĘ, 3241 So. Halsted Str., Chicago 8, Ill.** Ta daina ar muzika bus Jums išpildyta per Budriko Radio programą ketvirtadieniais vakare nuo 6—7 val. iš WHFC 1450 K. radio stoties ir paskelbtas Jūsų vardas. Taip pat dykai bus paskelbta Jūsų gimtadieniai, vestuvės, sukaktuvės, laidotuvės, parengimai.

Vardas ir pavardė .....
Adresas .....
.....

Televizijos – geriausių išdirbysčių:

21 colio paveikslas nuo $129.00 iki $399.00; dykai 30 dienų išbandymui, lengvais išmokėjimais. Jūs galite laimėti $200.00 cash, jeigu įrodysite, kad kur kitur parduoda geresnes televizijas, negu Budrikas.

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 SOUTH HALSTED STREET
Tel. CAlumet 5-7237

Įmonė atdara pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 9:30 vakare. Kitomis dienomis nuo 9 iki 6 val. Sekmadieniais nuo 10 iki 5 val.

CRANE SAVINGS AND LOAN ASS'N
2555 WEST 47th STREET LAfayette 3-1083
B. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sekr. ir advokatas
Mokame augštus dividendus. Kešiuojame čekius. Parduodame ir išperkame valstybės bonus. Taupytojams patarnavimai veltui
ATIDARYKITE SĄSKAITĄ ŠIANDIEN.—Apdrausta iki $10,000.
Darbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 8 val. vakaro; antr. ir penkt. 9 iki 5; treč. uždaryta, o šešt. nuo 9 iki vidurdienio.

ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO WESTERN AVE. 1410 SO. 50th AVE.
CHICAGO, ILL. CICERO, ILL.
Telefonai — GRovehill 6-2345 arba
TOwnhall 3-2109

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 S. Western Ave. 3 atskiros air-Cond. koplyčios
Telephone 7-3600 — 7-3601 Automobiliams vieta
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

JOHN F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2 ir LA 3-9851
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
Ambulansų patarnavimas dieną ir naktį. Reikale šaukite mus.
Mes turime koplyčias visose Chicagos ir Roselando dalyse ir tuojau patarnaujame
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
PETRAS P. GURSKIS
659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711
ALFREDAS VANCE
177 WOODSIDE Rd., Riverside, Ill. Tel. OLympic 2-5245
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Telephone YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10321 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139
PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVENUE Tel. LAfayette 3-3572
VASAITIS — BUTKUS
1446 South 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003
ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
1646 W. 46th STREET YArds 7-0781
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE VIrginia 7-6672

KAZIK FURNITURE Co.
1506 W. 63rd St., tel. PR 8-1331
Naujose erdvios patalpose, lengva pasiekti gatvėkariais ir automobiliams pastatyti yra vietos, be jokių apribojimų.
Turime didžiausį pasirinkimą įvairių rūšių baldų ir kitų namų reikmenų. Kviečiame mus aplankyti ir pasirinkti kas yra reikalinga jūsų saliono, miegamajam ir kt. kambariams. Prieš pirkdami baldus, patikrinkite kainas pirmiau pas mus ir įsitikinsite, kad yra pigiau negu kitur.
GAMINAME SALIONO BALDUS PAGAL UŽSAKYMUS.
Pasirinkite stilių, kuris jums patinka. Taip pat atnaujiname senus baldus. JUOZAS IR KAZIMIERA KAZIKAIČIAI

DABAR — GEROS KOKYBĖS
ALUMINIJAUS LANGAI IR DURYS
Fibre Glass ir Aluminijum Awnings (Sėtros)
Žemiausiomis kainomis.
Sąžiningas ir garantuotas darbas.
Lengvi išmokėjimai.
Apkainavimai nemokamai 24 val.
SKAMB. JUOZAS BACEVIČIUS, HE 4-7085
ALL-BRIGHT
454 W. 79th St., HU 3-6131

PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON
— SAVININKO —
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Vienas blokas nuo kapinių.
Didžiausias paminklams planų pasirinkimas mieste.
Telef. CEdarcrest 3-6335

Akademinės Prošvaistės

No. 11

REDAGUOJA: V. KLEIZA, M. INGELEVIČIŪTĖ IR V. P. VYGANTAS
Redakcijos adresas: V. KLEIZA, 903 West Illinois Street, Urbana, Illinois

Kontroversiniu klausimu

Ne kartą organizacinės struktūros supratime iškyla kontroversinių klausimų. Lietuvių Studentų sąjungoje rinkiminė sistema yra vienas tokių atvejų. Pagal dabar galiojančius rinkiminius nuostatus nariai į centro valdybą renkami sekančiu būdu: iš tatomi kandidatų sąrašai su 7 ar mažiau narių (iš jų 4 turi būti vienos vietovės gyventojai). Balsus skaičiuojant, pirmiausiai nustatomas visų balsu skaičius, kuries padalinamas iš 5. Tokiu būdu nustatomas balsų skaičius vienam mandatui. Tada suskaičiuojami atskirų sąrašų balsai ir proporcingai nustatoma kiek mandatų tenka atskiriems sąrašams. Sarašui skirtus mandatus užpildyti išrinktais laikomi tie sąrašo kandidatai, kurie savo sarašo rėmuose yra surinkę daugiausiai balsų. Taip išrenkami 5 Centro Valdybos nariai. Se kančius 2 kandidatus rinkiminė komisija nustato pagal tiesiogini, asmeninį balsavimą: iš visų **likusių** kandidatų, neatsižvelgiant į atskirų sąrašų priklausomumą, 2 daugiausiai balsų gavę tampa Centro Valdybos nariais.

Iškilusi kontroversija liečia sekantį klausimą: ar keisti rinkiminius nuostatus ta prasme, kad visi 7 CV nariai būtų renkami tiesioginiu, asmeniniu balsavimu (t. y. daugiausiai balsų surinkę 7 kandidatai yra išrenkami) ar palikti dabar galiojančią sistemą.

AKADEMINIŲ PROSVAIŠČIŲ redakcija šiuo savo skaitytojams patiekia 2 skirtingas nuomones tuo klausimu. Už dabartinę sistemą pasisakąs V. Vardys-Zvirzdys prisidėjęs prie šio principo įgyvendinimo; jam vadovaujant sąjungai buvo priešta principinio sprendimo įvesti tokius nuostatus. Kitą nuomonę išreiškęs Vygantas yra pirmas studentas viešai pasisakęs prieš dabar veikiančią sistemą.

Tikimės, kad akademinis jaunimas įsigilins į visus patiektus argumentus ir išstudijavęs tą klausimą prieis jį bei sąjungą daugiausiai patenkinantį sprendimą.

Redakcija

Dabartinė sistema geresnė

VYT. VARDYS-ZVIRZDYS, Milwaukee, Wisc.

Klausimas ar Sąjungos C. V. rinkti sąrašus individualine sistema, kombinuota su individualine-mažoritarine (esama tvarka) ar grynai individualine-mažoritarine (kaikieno siūloma dabar) nėra naujas ir keliamas nebe pirmą kartą. Šioji pastaroji sistema buvo siūlyta Sąjungai steigiant 1951 m. (nors ir kitų kolegų kaip dabar), tačiau Sąjungos rinkikai pasisakė už esamą rinkimų metodą, kuris yra ir tiesioginis ir individualus, o kartu pripažįstąs kandidatų grupei ir kolektyvinį balsų svorį, kad kandidatus remią rinkikai neprarastų savo atiduoto balso vertės. Tos vertės rinkikai nustoja, kai jų remiamiem kandidatam pralaimėjus **vos 2 — 3 balsais**, kaip dažnai pasitaiko, rinkikai negali gauti **visai jokios** reprezentacijos c. valdyboje (taip atsitiktų siūlomą sistemą įvedus).

Pagrindinis argumentas už dabartinę sistemą buvo studentijos patirtis. Statutai juk ir rašomi realiai, neįsivaizduotai bendruomenei. Vokietijoj buvo vartojama panaši į siūlomąją rinkiminę tvarką. Jos rezultate į c. v. patekdavo tik vienos stud. grupės nariai. Tokiai padėčiai sant, c. v. darbas buvo neefektyvus ir neturėjo didelės stu-tų dalies paramos, nes tai studentų daliai reprezentacija buvo paneigta. JAV šio trūkumo išvengta, priimant dabartinę sistemą, kurios nuopelnas yra aktyvus individualių studentų ir stud. branduolių į Sąjungos darbą įrišimas ir užtikrinimas, jog Vokietijos laikų "diktatūra" nepasikartos.

Dabartinis siūlymas keisti rinkiminę tvarką reiškia norą išjungti kolektyvinį balsų svorį, sprendžiant kandidatų išrinkimą. Atrodo, jog siūlymas daromas, norint pataisyti tarpgrupių elgesį prieš rinkimus, perdirbti grupių psichologiją ir sumažinti propagandinį spaudimą į rinkimus. Norai, kad ir nerealūs, yra gerų intencijų. Klausimas tik ar įstatymais galima pataisyti psichologiją ir nuotaikas.

Pirma, siūlomoji nauja sistema praktiškai atima užtikrinimą, kad rinkikai, balsavę už keliais taškas pralaimėjusius kandidatus, gaus bet kokią reprezentaciją c. valdyboje. Kitaip tariant, mažumai ta reprezentacija būtų paneigta. **Tokia santvarka sukeltų pamatuotą baimę, kad bus palaidota demokratinės santvarkos ir atstovavimo garantija, kurią turime dabar.** Pagrindinių studentijos grupių nereprezentuojanti (Geram veikimui užtenka, kad reprezentacija būtų netiesioginė, kaip yra dabar) c. v. negali turėti studentijos pasitikėjimo ir pritarimo. Dėl to jinai negalės būti ir darbinga. Vokietijos lietuvių studentų negerovės gali iš naujo pasikartoti. Reikia gerai įsisąmoninti, jog **Sąjunga veikliai gyvuos tik tada, kai ne tik pavieniai studentai, bet ir studentų grupės turės stiprų tiesioginį interesą į Sąjungą** ir aiškiai matomą, ne atsitiktinę (kaip išeitų įvedus siūlomą tvarką) galimybę išrinkti jų nuomone kvalifikuotus c. v. narius. Turi būti sudarytos sąlygos todėl, kurios užtikrina ne tik individam, bet ir grupėm, kad jos visos pagal savo sumanumą gali dalyvauti Sąjungos veikime ir būti atsakingos už Sąjungos darbą c. v-ie. Tos sąlygos egzistuoja dabar. Tas sunyktų naują sistemą įvedus.

Ir dar daugiau: esama rinkiminė santvarka užtikrina kultūrines varžybas pačioje c. v. Priklausydami netrumpalaikėm grupėm c. v. nariai turi pasitempti, kad savo grupėm nepadaryti gėdos. Šios kultūrinės varžybos Sąjungai eina tik į naudą. Siūloma įvesti tvarka užgniaužtų tą lenktyniavimą ir iš jo plaukiančią individualią iniciatyvą. Pagaliau, pagal **Akad. Pros.** statistikas paskutiniam "Draugo" nr., apie 520 studentų priklauso arba skautam, arba at-kam, arba santariečiam. Šiais metais gi turėjusių teisę balsuoti buvo 619 Sąjungos narių. Iš jų tad tik 20% nepriklauso grupėm. Kas panaikina čia minėtas organizacijas, kas galės uždrausti dalyvauti joms rinkimuose ir statyti ne tris bet septynis kandidatus? **Ar įmanoma pasisakyti prieš grupių aktyvų dalyvavimą, kai 80% Sąjungos narių tom grupėm priklauso?**

Reikia pažymėti, jog **moderniajam gyvenime visuomeninio darbo vienetai yra grupės ir individai per grupes ir grupių pagalbą.** Jei dabar esančios sud. organizacijos tiesioginiai ir nedalyvautų rinkimuose pagal siūlomą tvarką, dalyvautų kitos grupės, remiančios gal ne septynis, bet tik vieną kandidatą, kaip universitetuose grupės remia net tokius jau individualinius, kaip grožio karalienės rinkimus. Ar naujos tvarkos siūlytojai nori ir į Sąjungą grožio karalienės rinkimų momentą įvesti? Naujos grupės bus trumpaalikės, atsitiktinės. Pagaliau, kas uždraus ir atsitiktinai susidariusiom grupėm pagal siūlomą tvarką išstatyti septynis kandidatus ir raginti balsuoti už visus septynis? Kas galės sulaikyti ar cenzūruoti (kaip kaikas yra siūlęs) priešrinkiminę informaciją, vadinamą propaganda? Rinkimai ir jų rezultatai pagal naują tvarką būtų daug labiau nepatenkinami negu yra dabar, nes atsakomybės ir testinumo elementas grupių santykiuos per rinkimus ir po jų būtų visai sunaikintas. Kokios tad "reformos būtų pasiekta statuto pakeitimu?

Antra, dabar kartais sakoma, jog pagal esamą tvarką grupių nariai esą "prievartaujami" balsuoti už septynis savo grupės kandidatus ir pačios grupės būtinai turinčios statyti nemažiau kaip septynis kandidatus. Kodėl? Grupės siūlo nemažiau kaip septynis tuo pačiu tikslu. Ar siūlomos sistemos įvedimas "išoperuotų" grupių norą rinkimus laimėti? Vargiai, nes **noro laimėti negalima sunaikinti jokiais įstatymais.** Grupės kuklesniais norais gali pasitenkinti ir statutų nekeičiant (Duota strp. vieta neleidžia klausimo kaip ir kąjei iš viso, reiktų taisyti statute ar tarpgrupiniuos santykiuos. V. V.).

Trečia, **grynai individualinės (siūlomos) sistemos įvedimas praktikoj pasirodytų dar labiau nei dabar apribojąs ne tik grupių, bet ir individualių studentų galimybę tapti ateakingais už vadovavimą Sąjungai.** Jei siūlomoji sistema būtų buvus naudojama šių metų rinkimuose, nei vienas skautas vytietis nebūtų patekęs į valdybą. Tai būtų buvę labai neteisinga ir kandidatus stačiusiem ir už juos balsavusiem.

Ketvirta, **siūlomos sistemos įvedimui reikalautų keisti ir kitą statuto nuostatą,** reikalaujantį, kad keturi siūlomi kandidatai būtų iš vienos vietovės. Tokio branduolio vienoj vietoj sudarymas reikalauja planavimo statant kandidatus Planavimas gi suponuoja grupės egzistavimą. Pagal siūloma tvarką ne tik teorijoj, bet ir praktikoj gali atsitikti, kad septyni nariai bus išrinkti iš septynių miestų. Kaip tada galės būti vykdomas Sąjungos vadovavimo darbas?

Žodžiu, siūlomoji sistema neišjungia grupinio dalyvavimo rinkimuose, **tik sudaro sąlygas** vienai grupei permanentiškai laimėti rinkimus, tuom susilpninant Sąjungą. Toji tvarka neišjungia rinkiminės propagandos ir nepataiso jos pobūdžio, gi asmenines-individualines ambicija **dar labiau sustiprina. Pagaliau,** jinai pastato efektyvios demokratinės santvarkos rytojų į atsitiktinumo kategoriją. Nereikia užmiršti taip pat, jog naujoji santvarka būtų labiau neteisinga rinkėjams nei dabartinė; jinai dargi iškelia reikalą keisti ir kitus statuto nuostatus, tuom dar labiau sukomplikuojant padėtį ir efektyvų Sąjungos darbo galimybę paliekant atsitiktinumo šansui.

Šitoks rinkimų būdo "pataisymas" tikrai negali pataisyti nei psichologijos, nei pagaliau pakeisti esamų studentų elgesio normų. Įstatymdavyste galima kontroliuoti elgesio rezultatus, bet neįmanoma pakeisti elgesio motivacijos ar santykiavimo būdų. Jei kas nenorės atsisakyti laimėti rinkimus, jokia konstitucija negalės priversti sutikti pralaimėti ar pasitenkinti mažuma. Tie Sąjungos nariai, kurie nuoširdžiai galvoja, kad pagal dabartinę tvarką jų rinkimo laisvė yra apribojama, turėtų įsistudijuoti į siūlomą sistemą, iš ko pamatys, kad naujasis projektas neduoda jiem jokių naujų teisių ir kad jų rinkimo laisvė bus įtaigojama ("varžoma") tų pačių veiksnių ir nemažesniu intensyvumu kaip dabar.

Jau laikas keisti

VYT. VYGANTAS, Urbana, Ill.

Visi gerai žinome, kad organizacija žmogui tarnauja kaip bendruomeninė priemonė. Jon jungiasi visi, kurie siekia bendrų tikslų. Į sporto klubą stoja tie, kurie domisi sportu nežiūrint jų religinės priklausomybės, jų ideologinio įsitikinimo, jų akademinio statuso, dažnai ir jų tautinio nusistatymo. Nesiskiria nuo šios funkcinės struktūros ir Lietuvių Studentų sąjunga JAV-se; ios narių bendras vardiklis yra **lietuviškumas ir akademinis aspektas.** Priimdami naują narį mes nekreipiame dėmesio ar jis santarietis ar ateitininkas, ar jis šviesininkas ar jis akademikas skautas — svarbu tik, kad jis būtų **lietuvis studentas.** Jei esmėje sąjunga remiasi **individualiniu pagrindu,** tai kam staiga reikalingas vadovybės rinkimas grupiniu pasiskirstymu. Bendroje sąjungos veikloje (pvz. LITUANUS redagavimas) santariečio veikla nieku nesiskiria nuo skauto akademiko veiklos. Tai kodėl turime vadovybę rinkdami daryti tokį grupinį suskirstymą? Jis mums visiškai nereikalingas.

Rinkiminius nuostatus pravedę tvirtina, kad tokia rinkimų forma garantuoja kiekvienos grupės atstovo išrinkimą į centro valdybą. Bet kam to atstovo išrinkimas reikalingas, jeigu jis centro valdybos veikloje neatstovauja jokios grupės? Būtų kas kita, jeigu bendroji sąjunga būtų federacinio pobūdžio, t. y., jeigu kiekviena ideologinė organizacija kaip tokia jungtųsi į Liet. Stud. sąjungą. Realiai padėtį vertinant, tegalime tvirtinti, kad tokie rinkiminiai nuostatai yra visiškai nereikalinga **grupinių varžybų mokykla,** kurios vaisiai — kaip visi gerai žinome — dėl asmeninių ambicijų neša tik karčius rezultatus.

Dabartinė sistema iškelia **sąrašą augščiau individo.** Ryški moralinė skriauda tokiu būdu per šiuos rinkimus palietė net keletą kandidatų. Štai pvz. V. Kleiza (166), L. Sabaliūnas (117), R. Babickas (113), V. Valaitis (153) nebuvo išrinkti, o R. Miezelis (160) B. Juodelis (124) ir A. Dundzila (111) pateko į centro valdybą. Reiškia bendras **grupinis nusistatymas svarbesnis už asmeniui pareikštą pasitikėjimą.** Ar tas reikalinga?

Praktiškai padėtį vertindami, turime pripažinti, kad norėdami išrinkti sau artimesnio sąrašo keletą kandidatų, **turime už visus 7** to sąrašo kandidatus balsuoti, nes balsuodamas už kito sąrašo individą studentas tuo pačiu padeda ne tik tam kandidatui, bet ir visam sąrašui, kurio surinkti balsai paskui nusako kas ir kiek iš to sąrašo į valdybą išrenkami. Ir šis "savanoriškai priverstinis" balsavimo būdas yra kenkėmingas, nes jis nesuteikia progos savo balsų kandidatus rinkti lygiu efektingumu.

Rinkiminė praktika parodė, kad sąrašų sąstatai išimtinai bazuojasi priklausymu ar simpatizavimu ideologinėms grupėms. Į kokią neužtarnautą padėtį tada pastatome individą, kuris nepriklauso jokiai organizacijai ir tuo būdu sąrašų sustatytojams nepriimtinas. Jei 3 iš jų ir būtų populariūs, vienintelė jų viltis būti išrinktiems tai patekti į tų 2 kandidatų grupę, kuri išrenkama individualiniu būdu. O kaip su trečiuoju? Kodėl mes negilime visus rinkti tiesioginiu būdu?

Negalime paneigti ir to fakto, kad norint išrinkti bent keletą sąrašo kandidatų į valdybą, **reikia būtinai išstatyti 7 kandidatus,** nes labai svarbu kiek pats sąrašas balsų rinks. Ir atidžiai studentų pasireiškimus stebėję pripažins, kad sąrašų sustatytojai turi daug vargų surasti 7 tinkamus kandidatus. Juk pasitaiko ir tokių reiškinių, kad studentai parenkami tik kandidatavimui. Rinkimų metu jie iškyla ir paskui vėl dingsta, dažnai net visai veikloje nedalyvaudami. Ar nebūtų prasmingiau pasitenkinti tais kandidatais, kurie tikrai pajėgtų sąjungai vadovauti. Nereikėtų tada ir 7 kandidatų išstatyti. Būtų galima pasitenkinti 4 – 5 studentais.

Tvirtinti, kad tiesioginis balsavimas gali reikšti vienos kurios nors grupės besąlyginį dominavimą bendros sąjungos vadovavime būtų netikslu, nes pagrindinių organizacijų (ateitininkų, santariečių ir skautų) narių skaičius apylygis, o organizacijoms nepriklausą studentai rinktų tuos, kurie savo veiklumu pasižymėjo, nežiūrint jų idėjinių organizacijų priklausomybės. Ir tokiu būdu sąjungos veikloje garantuotas balansuotas grupinis pasireiškimas, nepateisinąs pagrindinį sąrašinės rinkimų sistemos motyvo.

Būtų neprasminga tvirtinti, kad individualinės sistemos įvedimas tuo pačiu visiškai išjungs grupinį studentų pasiskirstymą, tačiau realiai padėtį vertindami, galime užtikrinti, kad ta grupinė trintis bus **ryškiai sumažinta,** nes 1) grupinių pasireiškimų entuziastai nebegalės tvirtinti, kad pati sąraišinė sistema **verčia studentą už visus sąrašo kandidatus;** 2) grupinių kandidatų išstatymas nebus būtinybe, bet iškils kaip savanoriškas reiškinys; 3) priešrinkiminės informacijos efektingumas nebeturės tokios reikšmės, kadangi nebebus galima bazuotis bei savo argumentus atremti į grupinio sąrašo reikalingumą.

Nemanyčiau, kad Vokietijoje įgyta patirtis šiuo atžvilgiu turėtų būti lemiamas faktorius, kuris nuteiktų mus laikytis dabartinės sistemos. Perdaug pasikeitė sąlygos, kad tai turėtų esminės reikšmės. Gi oponento išreikštas faktas, kad grupių tikslas yra rinkimus laimėti kaip tik ir nurodo pačią pagrindinę rinkiminės sistemos blogybę. Pagal dabartinius nuostatus, grupės **kvieste kviečiamos** sudaryti savo sąrašus. O mes kaip tik ir norime, kad grupių pasireiškimas būtų susiaurintas toj plotmėj. Nepaneigiame joms teisės veikti, tačiau jaučiame, kad morališkai **skriaudžiamas individas, jei sąrašo balsų skaičius yra svarbesnis už individo surinktąjį.**

Pamiršusiems vertėtų priminti, kad gal pačios veikliausios centro valdybos nariai buvo pasiskirstę į 5 gyvenvietes; argumentas, kad išsisklaidymas veiklai pakenks vargiai ar turi praktiškos vertės. Savaime suprantama, kad su rinkiminiais nuostatais būtų galima pakeisti ir reikalavimą, kad 4 akademikai būtų iš vienos vietovės.

Keistai skamba mums tvirtinimas, kad įvedus tiesioginį asmeninį balsavimą sąjungos veikla bus palikta atsitiktinumo šansui. Mes dar turime šiek tiek daugiau vilties į moralinį akademiko atsakingumo jausmą. Ne priklausomumas grupei ir iš to išplaukiąs kompetecinis nusiteikimas, **bet moralinis kandidato įsipareigojimas** čia turi lemiamos reikšmės. Pasitikėdami tuo idėjiniu nusiteikimu, mes veiklos pasireiškimui nematome jokių pavojų. Jei esame nariai sąjungos, kuri sudaryta individualiniu būdu, tai rinkime ir savo vadovybę individualiniu tiesioginiu būdu, nekreipdami dėmesio į grupinių vadovybių manipuliacijas.

Pastaba. Nesusipratimų išvengimui tenka pastebėti, kad šiame straipsnyje minimi pakeitimai skiriasi nuo centro valdybos platinamo projekto siūlymų.

"A. P." Redakcija

TRUMPAI IŠ VISUR

Lietuvių Studentų sąjungos visuotinis suvažiavimas įvyksta lapkričio mėn. 25 — 26 d.d. Clevelande.... Centro valdyba talkininkėmis pasikvietė **D. Prikockytę, D. Bartuškaitę** ir **R. Sniečkutę....** Šiuo metu spausdinamas sąjungos nario pažymėjimas.... **Chicagos skyriaus** revizijos komisiją sudaro J. Karklys, V. Prialgauskas, A. Zeikus.... **Los Angeles studentų skyriaus** valdybon išrinkti A. Avižienis, V. Burokas, V. Gylys, J. Šaltenytė ir V. Variakojis. Ją revizuos R. Dapšys, J. Kondrotavičiūtė ir V. Mitkutė.... **Clevelando studentai** surengė jaukiai praėjusį Initium Semestri.... **New Yorko** studentai šiais metais išsirinko valdybą susidedančią iš **D. Peniko — pirm.,** V. Alksninio, A. Grigaičio, A. Juškio ir A. Petriko. Revizijos komisiją sudaro J. Bendoriūtė, R. Kontrimas ir V. Steponavičius.

Toronto studentų valdybą šiais metais sudaro J. Gvildys, B. Grigaitytė, G. Mitalas, D. Mitalaitė ir P. Stauskas... **LITUANUS** redakcija susilaukė paramos iš studijas baigusio, kuris prašė savo pavardės neskelbti. Jo paaukoti 10 dol. yra puikus pavyzdys kitiems akademikams, kurie jau baigė savo universitetines studijas. 10 dol. auka biuletenio leidimą parėmė ir **kun. K. Balčys. Visi dabar studijuoją akademikai raginami ko skubiausiai užsiregistruoti savo skyrių valdybose ar tiesiog centro valdybos sekretoriate; iki lapkričio pirmos** tos pareigos neatlikę, neturės teisės sprendžiamuoju balsu dalyvauti sąjungos visuotiname suvažiavime.

Detroito ateitininkų valdybą šiais metais sudaro **J. Polikaitis — pirm.,** A. Barakauskas ir V. Pajaujytė.... **Putnamo** draugovei vadovaus **R. Žukaitė — pirm.,** D. Giedraitytė ir A. Vasaitytė. Tos pačios vietovės revizijos komisijon išrinktos O. Griganavičiūtė, T. Ivaškaitė ir A. Kalvaitytė.... **Korp. Giedros** valdybos pareigos atiteko **D. Laukytei — pirm.,** B. Novikaitei ir I. Žilinskaitei... Anglų kalba leidžiamo biuletenio redaktorium pakviestas **V. Krivickas.... Clevelando ateitininkų** valdybon išrinkti **J. Puškorius — pirm.,** D. Bartkutė, L. Iešmantaitė, V. Kasparavičiūtė ir D. Staniškis.... **A. Liulevičius** ir **Lozaitytė** atstovauja stud. at-kus ALRFK jaunimo sekretoriate.... Ateitininkų tarybai priklauso akademikės **I. Banaitytė** ir **B. Kulytė.**

New Yorko skautų vyčių oktete dainuoja akademikai V. Alksninis, V. Gobužas, R. Kezys ir G. Rajeckas.... Jūrų skautų egzaminus valties vado teisėms gauti išlaikė studentai **A. Krikštolaitis** ir **V. P. Vadopalas.... Clevelando skautai akademikai** iškilmingos sueigos formoje paminėjo Akademinio Skautų sąjūdžio jubilėjų.... PLSS garbės teisman išrinktas ir **A. Plateris,** siekiąs daktaro laipsnio sociologijoje Chicagos universitete.... Brolijos Vadijoj Akad. skautų skyriaus vedėjo pareigoms pakviestas **V. Mikalavičius....**

Santariečiai organizuoja kilnojamą meno parodą, kurioje savo kūrinius išstatyti pakviesti 15 jaunųjų dailininkų. V. Kavolis organizuoja **santariečių spaudos komisiją. New Yorko** Santaros skyriaus valdybą šiais metais sudaro **J. Bilėnas — pirm.,** D. Gasiūnas, A. Galminas, A. Labanaitytė, R. Penikas ir G. Zauniūtė.

Į ALT organizuojamą rusų žurnalistų pikietavimui rengti komisiją Clevelande įeina akademikai **S. Juodvalkytė, V. Kamantas, A. Muliolis** ir **V. Valaitis.... Detroite** įvykusioje Balfo vakaro programoje pasirodė J. Miltakytė, B. Rackaitė, Ant. ir Juozas Polikaičiai bei P. Zaranka.... Tos pačios vietovės lietuvių scenos mėgėjų sambūrio sekretore išrinkta **D. Racevičiūtė....** Hhicagos Balfo vakaro programoje dalyvavo **V. Karosaitė.... J. Karklys** išrinktas į Chicagos Don Varno veteranų postą valdybą.... **A. Barono** parašytą knygą Mėlyni Karveliai iliustravo **G. Botyrius,** vienas iš aktyviai pasireiškiančių jaunųjų dailininkų.... **Urbanos** studentų tautinių šokių grupės reikalais rūpinasi **N. Trečiokienė,** o dainos mėgėjų grupelės iniciatoriumi pakviestas **P. Vadopalas.**

Į Putnamą studijuoti išvykusi **T. Ivaškaitė** tuo pačiu pasitraukė iš **Ateities** redakcinio kolektyvo.... Vietoj **J. Gvildžio į Tėviškės Žiburiuose** pasirodančio studentų skyriaus redakciją pakviesta **B. Petrulytė....** Pasirodė naujas žurnalas **Jaunimo Žygiai,** kurį leidžia Liet. Krikščionių Demokratų Sąjungos Jaunimo Sekcija. Redaguoja **A. Vedeckas** ir **A. J. Kasiulaitis;** administratore pakviesta **L. Grigaitė....** Studentai, kurie norėtų įsigyti **Liet. Enciklopediją,** bet neturi lėšų už ją dabar susimokėti, gali leidinį gauti kreditan, jei studijas baigus už LE bus atsilyginta. Susidomėję prašomi kreiptis į LE leidėją **J. Kapočių.**

R. Veitas vedė **I. Lušytę.** Sveikiname jaunavedžius ir linkime jiems šviesios ir prasmingos ateities.... **V. Valaičio** nuotrauka, daryta studentų ateitininkų sąjungos vasarinėje stovykloje, Clevelando Fotografinės organizacijos (Society) konkurse gavo pirmą premiją.... Šiuo metu **Rochesteryje, N. Y.,** gražus akademikų būrelis pradėjo savo studijas. Tikimės, kad jie įsteigs Lietuvių Studentų sąjungos skyrių.... **A. Matulionis** pradėjo **medicinos studijas** Halifax universitete. Tai 6-sis iš tremties atvykęs akademikas, kuriam pavyko patekti į šio kontinento medicinos mokyklas. **V. Banelis** išrinktas New Yorko Lietuvių Sporto klubo revizijos komisijon.... Illinois universiteto futbolo (soccer) rinktinėje žaidžia **J. Kaunas, T. Remeikis** ir **Š. Milašauskas. Lituanicos** sporto clubo valdybą šiais metais sudaro **J. Kaunas — pirm., Sodeika** ir **L. Betkauskaitė.**